

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECĂ 38)

„Gazeta” ieșe în săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
R-ții de Duminecă 8 franci.
Se primum la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administratiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. senu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Industria, Administrația,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Serisori naționale nu se
publică. — Manuscrisuri nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistratiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Vienna: M. Dukes, Heinrich
Schönbauer, Rudolf Mosse, A. Oppel-
schönbauer, Anton Oppel, J.
Dumortier, In Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; In
București: Agence Havas, Suc-
ursale de Roumanie; In Ham-
burg: Karoly de Löbmann.
Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 8 cr. și
pe o linie pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
țară și învoială.
Lecțiile pe pagina a 3-a o
costă 10 cr. sau 80 bani.

Nr. 201.—Anul LVIII.

Brașov, Sâmbătă-Duminecă, 10 (22) Septembrie

1895.

Grațierea și gazetele unguresci.

Brașov, 9 Septembrie v. 1895

Intemplantarea cea mai însemnată pentru noi din săptămâna aceasta, este grațierea și liberarea din închisoare a condamnaților în procesul Memorandului, despre care vorbise ministrul-președinte Banffy înaintea alegătorilor săi din Șimleu.

Pe când foile unguresci se disputau între ele, decă vor fi grațiat și cei osândiți la Clușiu, ori numai unii dintre ei, veni deodată știrea, că în urma actului de grațiere prea înalt, ce a sosit la guvernul din Peșta, ministrul unguresc de justiție a dat poruncă prin telegraf, ca să se fiă puși în libertate toți cei cece întemnițați politic osândiți din cauza Memorandului și cari se mai aflau în închisorile dela Seghedin și Vaț.

În aceeași zi, Luni după amăzi au fost toți liberați, și vestea îmbucurătoare s'a lăpădat pretutindeni cu iuștă fulgerului.

S'a vorbit mai de mult de-o apropiată grațiere. Mai întâiu scrieră foile unguresci, că cu prilejul sărbătorilor pentru mileniu vor trebui, după totă cuviința, să fiă grațiat și toți condamnații politici. După aceea se aușise, că arhierii noștri, în frunte cu Metropolitul Mihalyi, s'ar fi decis a face un pas pentru mijlocirea grațierii. Se mai făceau și alte proiecte și combinațiuni de tot felul în direcțiunea acăsta.

Dér, în loc ca să se împlinescă dorințele amintite, sôrtea întemnițaților se înășpri, fiind din Aprilie anul curent încôce supuși unei tracțării mai severe și mai apăsătoare, decă mai înainte.

În asemeni împrejurări, scirea despre grațiere, sosită așa de grabnic după vorbirea ministrului Bánffy la Șimleu, a surprins în mod extraordinar publicul, dér mai ales pe înțelesii întemnițații.

Intemplantarea acăsta a făcut, ca

foile unguresci totă săptămâna să vorbescă de grațiere și de urmările ei. Se înțelege, că Ungurii, cu forțe puțină deosebire, înfățișază lucrul astfel, că guvernul a făcut pasul cel dintâiu la Corónă pentru grațiere, și că prin urmare acăsta este a-se mulțami stăpânirii maghiare, care scie să pedepsescă pe cei ce „pēcătuesc” în contra unității statului, dér se simte destul de tare de a-i ierta, când vede semne de îndreptare. Și astfel de semne vęd mai ales foile guvernamentale prin ochelarii lui Banffy în împrejurarea, că acum poporul s'a mai „liniștit” și „agitațiunile” au încetat.

Grațierea, dic foile unguresci, a propus-o guvernul în așteptarea, că cei liberați din închisoare vor pași de aci încolo pe altă cărare, încetând de a mai „agita contra legilor și a constituției unguresci”.

Așa déră, după gazetele unguresci, guvernul a propus să li-se ierte pedepșa ce-o mai aveau s'o suferi osândiții pentru Memorand, de ôre-ce sperază, că Românii vor ceda, cu alte cuvinte, că vor înceta de-a mai pretinde drepturile lor, cum au făcut-o în Memorand, și mai sperază, că prin purtarea îngăduitoare față cu condamnații se va îmblândi poporul și mai mult și se va supune cu inimă mai ușoră la tôte dictatele stăpânirii unguresci.

Firesce, că în fața acestor tendențioase talmăcirii a faptului grațierii, noi n'am putut decă să spunem adevărul cum este: Li-s'a făcut o mare nedreptate celor ce au mers cu Memorandul la tron, și acestei nedreptăți i-s'a pus acum capăt de cătră Majestatea Sa. Acăsta e totul.

Nimic nu s'a schimbat nici în starea noastră asupra, nici în purtarea stăpânirii și a Ungurilor dela putere. Guvernul, ce-i drept, s'a arătat îngăduitor în afacerea din întrebare, dér nu trebuie să uităm, că dreptul de-a grația este un drept nu-

mai al Coronei și este neaternător de patimile luptelor dîlnice politice.

Avënd în vedere acestea, „Gazeta Transilvaniei” a salutat cu viuă bucurie liberarea condamnaților în procesul Memorandului, dér a adaus, că bucuria noastră și a întemnițaților nu ne pôte face să uităm, că starea de față a poporului român nu este ađi cu mult mai bună, decă atunci, când mila împertăscă a scăpat pe Român de iobăgia legată de gliă și i-a dat voiă să se mute dela un domn la altul.

Fôia guvernamentală „Kolozsvar” răstălmăcind — cum se pôte vedé mai jos — cele ce am scris noi, ne impută, că de ce am đis noi, că acum d-nii Rațiu, Lucaciu și soții sunt liberi pentru persôna lor, dér Românul nu este încă liber. Ne mai ia în nume de rău, „Kolozsvar”, susțind, că am dori să împiedecăm apropierea amicală între Români și Maghiari.

Stați pe loc jupânilor șovinisti! Dór nu veți crede, că prin aceea, că s'a curmat suferința celor osândiți în procesul Memorandului, s'a săvârșit o apropiere amicală între Maghiari și Români. Până la acăsta apropiere mai este încă un drum lung și încă cu totul nebătut. Nu cum-va cei din Clușiu au în adevăr de gând să s'apropiă? Decă ar fi așa, — și ar fi lucru forțe îmbucurător să fiă așa — n'au decă s'o dovedescă prin fapte, ér nu prin laude și vorbe gôle.

De va scrie „Gazeta Transilvaniei” apoi, că rău fac Maghiarii, că se întorc de pe cărarea prăpăstioasă a politicii lor dușmană Românilor, atunci să vie „Kolozsvar” și să scrie, că „Gazeta” vré să împedecă apropierea amicală între Maghiari și Români, și că s'ar teme de ea.

Până atunci s'o scie însé „Kolozsvar” cu toți soții lui, că de-o apropiere sinceră și adevărată nu ne-am temut și nu ne vom teme nici-odată. Ne temem numai de vi-

cleșugul și fățarnicia șovinismului unguresc, care îmbrăcând haina „impăciuirii”, vré să amăgescă poporul și să l facă să credă, că din lup ce a fost, s'a făcut miel blând.

Dér poporul nostru e ađi deșept. El scie forțe bine cui și ce are să-i mulțamescă, și de aceea pôte fi sigură fôia clușiană, că tôte măestrile maghiare nu vor fi în stare să-l mai imbete cu apă rece.

Poporul român din Transilvania și Ungaria nu mai vrea să trăiescă din îndurarea altora. El pretinde drepturi și nu se mai pôte mulțami cu fărmiturile, ce 'i le aruncă stăpânii dîlei ca de milă dela masa lor bogată!

Este déră la rëndul Maghiarilor să dovedescă, că de aci încolo voiesc în adevăr apropierea și împăciuirea cu Românii nedreptățiți de seculi.

Grațiatii la ministrul Banffy.

Condamnații în procesul Memorandului, după-ce au fost liberați din închisorile din Seghedin și Vaț, s'au întrunit cu toții la Budapesta, ca să se sfătuescă în ce mod să esprime mulțamita pentru grațiere. La alt loc al fôiei noastre dăm cuprinsul telegramei părintelui Lucaciu și a biroului oficios unguresc din Budapesta asupra rezultatului acestei sfătuirii. La locul acesta amintim, că foile unguresci din Budapesta, ce le-am primit ađi, publică tôte un comunicat, care, pe cum dic ele, l'au dat spre publicare *înșiși grațiatii* și care redă întocmai cuprinsul telegramei biroului oficios din Budapesta.

Față de acest comunicat „Budapesti Hivlap” de ađi dice următoarele:

Comunicatul acesta a vędut lumina în forma stabilită de ei (grațiatii) și cetitorul atent va observa cu bucurie, că robii, cari si-au recăștigat libertatea, au încunjurat de-a posa, ba s'au îngrijit, ca în es-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Kadiul*) tras pe sfôră.

O istorisire turcescă de R. Lindau.

Sърmana Aișă era compătimită de cătră prietenele și cunoscutele ei. Era o fată bună, blândă și înțeleptă, dér urită și rău crescută. Avea un pěr frumos, care însé nu era de ajuns. Ea sърmana trecuse peste ani de mărțat, fără ca să se găsească bărbat. De cu vreme se împacă cu gândul să rămână fată mare și să se îngrijescă numai de bătrânul ei tată, mesarul Mehemed Agha. Acăsta din parte-i nu mai băga de se în semă uriciunea fetei sale și vedea în ea numai pe credincioasă și buna sa fiică, la care ținea din totă inina.

Mica gospodăria, de care avea să se îngrijescă Aișă, nu-i da mult de lucru; dér ea scia, cum să se petrecă vremea, căci avea multe prietene și era bine primită în tôte haremurile, pe cari le cerceta. Mai

des mergea ea la Saffieh, frumoșă fiică a bogatului aurar Lebib Effendi, care era preamărită în haremuri ca cea mai frumoșă și cea mai drăgălașă fată din tot orașul. Saffieh se alipise în mare prietiniă de Aișă și o iubia forțe tare, ceea ce se putea ceti în ochii ei.

Intr'o dî, pe când Aișă cercetă érá-și pe amica ei, îi dîse acăsta, după-ce se salutară și se aședară pe divan:

— Ce-ți lipsesce, dragă Aișo? Ești atât de turburată.

— Sunt forțe nefericită.

— Ei, ce-ți lipsesce? Vorbesce! Pôte îți voi ajuta.

— Tu nu poți să-mi ajuți.

— Tot una. Voesc să știu, ce te face de ești tristă.

Aișă îi povesti o istorie lungă, din care Saffieh înțelese atăta, că bătrânul Mehemed Agha a fost înșelat de Kadiu cu trei sute de funți, într'un proces, în care ceruse dreptate.

— Ce va fi de noi? încheiă Aișă tristă ei povestire. Tatăl meu e prea bē-

trân, pentru ca să pună la loc paguba, ce a suferit-o, și mie nu-mi rămâne alt-ceva, decă să mă bag slujnică.

— Nu vei sluji la ômeni străini, până când voi trăi eu. Decă lucrurile vor ajunge așa de rău, atunci te vei muta în haremul meu, unde vei fi cinstită ca o mamă. Așa déră lasă grijile la o parte. Aide să chibzuim împreună, cum să ajutăm pe tatăl têu să-și capete banii și să-l putem pedepsi pe Kadiul pentru fapta sa nelegiuită.

După asta amëndouă prietenele avură o convorbire de mai multe césuri și cătră sêră, după-ce Aișă veni acasă, se înțelese multă vreme cu tatăl ei, care dîse în sfîrșit:

— Planul têu imi pare tare minunat și e cu dreptate. Allah să-ți dea binecuvântarea! Înțeleg ce aștepti tu dela mine, voi face întocmai.

În dimineața următoare se duse Aișă pe la Saffieh și împreună merseră la baie. De aci se duseră de-a dreptul la Kadiu, care le primi îndată. Aișă rămase în sală lângă ușă, locul ce i-se cuvenea ca slujnică, pe

când Saffieh se apropiă de judecător și, după ce-l salută cu respect, încep să vorbescă cu el în șopte, după cum e obiceiul când o femeie séu o fată vorbesce într'o afacere de familie, care trebuie ținută în taină și reclamă ocrotirea Kadiului.

— Kadi Effendi, încep ea, trebuie să ridic pără împotriva tatălui meu... De cinc ani de dîle ar fi trebuit să-mi caute un bărbat; dér nu numai, că n'a făcut acăsta, și ast-fel a călcat legile sfinte, ba încă a respins pe pețitori sub pretexte rușinătoare pentru mine. Decă ar fi făcut acăsta din dragoste față de mine, séu din grija pentru bunăstarea mea, atunci ași fi purtat nenorocirea de-a fi osândită la singurătate, dér starea mea s'a făcut de nesuferit, de când am început să cunosc, că tatăl meu o face acăsta din pricină, că e rău la inimă. Mama mea a murit de mulți ani, și de atunci am dus eu căsnicia, de ôre-ce tatăl meu e om sêrac. Acum câte-va dîle imi dîse, că din cauza unui proces pierdut, nu mai are nici o avere. „Mă dóre și de tine”, imi adause el, „câci nu mai pot să mă gândesc la aceea, ca să te mărț. Ce să

*) Kadiu se numesce judecătorul la Turci.

presiunile lor să se acomodeze la concep-tul corect. C'un cuvânt, ei nu demonstrează, ci implinesc o datorie de omeni cinstiți. Acésta în toate direcțiunile e acomodată, ca să facă bună impresiune și nime să nu se afle în acéști țără, care se nu se bucură de liberarea lor.

Vorbind despre audiența, ce au avut-o d-nii *Lucaciu* și *Coroianu* la ministrul președinte Banffy, „*Budapesti Hirrap*“ scrie următoarele:

„Când prin *Dionisiu Pázmándy* au sciut (grațiații), că br. *Desideriu Banffy* plécă deja ađi (19 Sept.) la Clușiu, ca să întâmpine pe regele, au hotărît, să urmeze sfatul lui *Pázmándy* și să se ducă la br. *Banffy*. Pe la 3 ore d. a. au decis acésta și *Pázmándy* a pus la cale lucrurile așa, că ministrul-președinte a fost gata să-i primescă. Grațiații au trimis în deputația pe Dr. *Lucaciu* și avocatul *Coroianu*.

La 5 ore d. a. br. *Banffy* a primit deputația. *Lucaciu* s'a prezentat în reverendă, *Coroianu* în frac. *Dionisiu Pázmándy* a condus deputația în sala de primire a ministrului-președinte și i-a prezentat lui br. *Banffy*, apoi s'a retras tacticos.

Br. *Banffy* a salutat pe cei doi agita-torii prin strângere de mână, la ceea-ce *Lucaciu* a rostit cătră ministrul-președinte o scurtă vorbire, în care a đis, că după-ce li-a venit la cunoștință, că ministrul-președinte plécă deja astă-seră dela *Budapesta* înaintea regelui, ér lor li-ar plăce, ca la tot cazul să se asigure, ca mulțămite lor să ajungă la timp înaintea regelui, rógă pe ministrul-președinte atât în numele lor, cât și al soților, că și până atunci, când adresa de mulțămite scrisă de totii grațiații va ajunge pe cale constituțională înaintea regelui: să binevoescă (*Banffy*) a împărtași cu graiu viu *Majestății-Sale* cea mai edincă mulțămite și să talmăcescă și asigure pe *Majestatea Sa* despre fidelitatea lor neînfrântă.

Br. *Banffy* răspundând lui *Lucaciu*, mai întâiu își exprimă sincera bucurie pentru acest pas al grațiaților, apoi i-a asigurat că la prima ocaziune va grăbi a împărtași la locul mai înalt expresiunea de fidelitate și mulțămite, conform dorinței lor. Tot-odată a promis ministrul președinte, că adresa de grațitudine va duce-o înaintea tronului.

La sfârșitul vorbirei ministrul președinte a accentuat și aceea, — exprimând speranța, că acéști părere este și a lui *Lucaciu* și a soților lui, — că momentul de față, când este vorba de mulțămite cătră regele, nu este toomai acomodat, de a-se face reflexiuni la oestiuini politice. A declarat însă, că el se bucură foarte mult, că condamnații se pot reîntorce érași în sinul familiilor și speră, că mai mult nici nu vor ajunge în situația, din care i-a liberat acum grația regescă. *Guvernul maghiar* — đise br. *Banffy* — a lucrat cu toată hotărârea și influența, ca grația să devină faptă

La acésta *Lucaciu* a declarat, în numele lui și a soților săi, că atât ei, cât și toți *Românii*, datoresc recunoștință guvernului pentru conlucrarea la grațiare.

După acésta ministrul președinte a mai vorbit cât-va timp cu *Lucaciu* și *Coroianu*. În decursul acestei convorbiri el (*Banffy*) a făcut între altele declarația, că speră, ca după alegerile din 1897 să pôta vorbi în parlament cu bărbații conducători români despre rezolvarea cestiunei române.

La acésta *Coroianu* a răspuns, că nu vor pune piedeci realizării speranței exprimate de ministrul președinte, decât se va face posibil schimbarea legii electorale și garanția curățeniei alegerilor.

Ministrul președinte și-a luat adio dela *Lucaciu* și soți prin o binevoitoare strângere de mână.

„*Kolozsvár*“ dela 20 Septemvree, făcând o revistă asupra modului cum a întâmpinat presa română actul grațiarei, đice despre noi:

„*Gazeta Transilvaniei*“ din *Brașov* scrie cu ore-care rezervă despre actul grațiarei. Așa se vede, că îi este témă, că *Memorandiștii* se vor pune în fruntea direcțiunei moderate și nu vor împiedeca apropierea amicală între elementele maghiare și române. Numita toia avertiscă fin pe *Lucaciu*, că da, ei sunt liberi, să nu uite însă, că *Românul nu este încă liber*, ci și acum se află în starea din epoca jobăgiei. Cât de mult se teme d-l *Mureșianu* de acéști apropiere, apare și de-acolo, că referitor la soirea, că *Memorandiștii* vor să mulțămescă guvernului pentru grațiare, dá expresiune speranței, că acéști scire nu va primi confirmare. Și totuși acéști a primit, de, confirmare.

Gimnasiul din Năsăud.

Din părțile năsăudene primim corespondența de mai la vale, în care se face constatări, ce trebuie să ample de îngrijire și durere pe crice *Român*, care are tragere de inimă față cu neamul său și pe care îl interesează cătuși de puțin înaintarea și prosperarea poporului nostru, pe toate terenele:

De pe valea Someșului, Sept. 1895.

Stimate Domnule Redactor! A trecut peste un pătrar de secol, de când s'a pus temelia gimnasiului nostru românesc din Năsăud. Érau mândri creatorii și fundatorii acestui palat al muselor, érau mândri și făloși toți *Românii* grănițeri de pe valea Someșului și a Bărgăului, carl avelea adunată din prestațiunile, serviciile și sudorea lor au destinat-o pentru un scop atât de nobil și măreț, adecă pentru luminarea mlădițelor tinere române, carl la începutul fiă-oării an scolaristic alergau la acest focular al luminei din toate părțile *Ardélului*, *Bucovinei* și ale *Ungariei*. Căți bărbați de valoare și fruntași români nu au

șeșit din acest institut, căți cărturari români nu au a mulțami aceea ce sunt singur numai gimnasiului nostru năsăuden, care ca un centru de cultură în Nordul *Transilvaniei* și-a revărsat prin anii 1860 și 1870 lumina sa în toate părțile apropiate și departate, locuite de *Români*.

A urmat însă timpul de năpaste și nenorocire. Prin anii 1880 a ajuns la cărma gimnasiului nostru „duchul rău“ al grănițerilor năsăuden, cunoscutul slugă al lui *Bánffy* și decoratul „pentru merite“ *Ioan Ciocan*, omul, în care fruntașii de prin ținuturile noastre avuseră la început atăta încredere și în care se vedură mai târziu înșelați atât de amar. De când individul acesta a pășit pe pământul, care'l nutrise și crescuse și pe el, de când bătrânii încredințară, cu bune intențiuni, averea și bunul lor conducerei acestui om „de mari speranțe“, cum diceau ei, pare-că blăstămul s'a coborît asupra acestui ținut, odinioară verde și înfloritor. Vięta socială pe la noi s'a sdruncinat, institute frumoșe de cultură s'au nimicit, averi de ale fondurilor grănițeresc s'au prăpădit și, mai mult, „ouii străini“ ni-a intrat în casă, — așa dér regres și numai regres pe toate terenele. *Românii* din ținutul nostru: fruntași, țărani, bătrâni, tineri au fost și sunt cuprinși de o astfel de apatie pentru tot ce-i înouăjoră, încât cu rușine trebuie să mărturisim, că atunci, când mai în toate părțile, în toate unghiulețele locuite de *Români* se pôte constata înaintare și progres, cu un cuvânt mișcare națională pe toate terenele, la noi domnesce o amortéla generală, o desinteresare și o neglijință ne mai pomenita. Ore aceștia sunt descendenții vestițiilor și bravilor grănițeri, carl își vèrsau cu atăta curagiu și abnegațiune sângele pe câmpurile de luptă pentru a-și căștiga gloria și recunoștința chiar și a împéraților?

Am đis regres și numai regres pe toate terenele! Să ne întorcem acum la gimnasiul nostru, de unde am pornit. Éta o constatare:

De când *Ioan Ciocan* a ajuns director al gimnasiului năsăuden, acest institut, odinioară falnic și măreț, acum decade din an în an în toate privințele. Ne-am estinde prea departe să descriem toate relele, ce domnesc de present, durere, la acest institut românesc, ne mărginim numai a constata, că de un timp încóce părinții încep a nu-și mai aduceții lor la gimnasiul nostru în număr atât de mare, ca mai înainte, numărul scolarilor deci scade, ceea-ce este o aparițiune straină și durerósă. În anul scolaristic trecut 1894/5 au fost înscriși la gimnasiul din Năsăud 274 scolarl, până când în anul curent sunt înscriși numai 236 și adecă în cl. I: 52; cl. II: 29; cl. III: 31; cl. IV: 35; cl. V: 24; cl. VI: 14; cl. VII: 26 și cl. VIII: 25. Și decă acéști va merge tot așa, vom ajunge ca în decursul câtor-va ani să vedem gimnasiul nostru gol.

Și cauza la toate aceste rele este sin-

gură și singură numai conducerea lui *Ciocan*. Până când *Românii* grănițeri de pe valea Someșului și a Bărgăului se vor uita nepăsare la acest fapt, până când vor în-lera conducerea și influința acestui director care îi duce la peire sigură?

Suntem în ora a un-spre-đecea. Rămăși și mai mult, conjurăm patronatul institutului nostre culturale din Năsăud, în fruntea căruia patronat astăđi stă d-l vicar Dr. *Pop*, ca măcar acum, înaintea desastrului iminent, să pășescă cu toată energia pe sanarea relelor; să tae toate ranele, să infectéza gimnasiul nostru și să-și dea puterile pentru de a ridica acest institut la renumele și vađa sa de mai înainte, séu decă patronatul nu se simte destul tare pentru acéști, atunci foarte probat că în curând se va vedé silit să încheide institutul, care în modul cum e condus astăzi pôte servi pe viitor numai în pagubă și detrimentul, ér nu în folosul națiunei noastre românesc.

Mai mult vechi grănițeri

SCRIRILE ĐILEI.

10 (21) Septemvree

Pastorale. În legătură cu instrucțiunile date de Preaveneratul Consistoriul metropolitan din Sibiu în cestiunea abilității credincioșilor români gr. or. față de noile reforme politice bisericesc, arde reii bisericei române gr. or. dela *Arad*, *Caransebeș* încă au să dea pastorale cler și popor. Una dintre aceste pastore a *Prea Sănției sale* părintelui episcop *Meșianu* dela *Arad*, am și primit-o deja ea se conjură clerul și poporul prin cură părintescă, ca să țină cu credință la biserica străbună, căci scris este în sânta Scriptură: „Cine va strica biserica lui Dumnezeu strica-l va și Dumnezeu pe acela“. Aștă timp să ne interesăm cu toții de biserica străbună — đice pastorala, — căci de-a face-o acéști, ne-am desorganisa și slăbi dintre noi acea puternică legătură a credinței, care în timpuri bune și ne-a intrunit într-o familie mare. Să se uite, că căsătoria civilă este act, ce reguléza referințele civile căsătoriei din punctul de vedere al gilor statului, pe când căsătoria bisericesc este una dintre cele șapte taines ánte, ce se deplinesce prin preot în s. biserica străbună, chiamându-se darul și binecuvântarea lui Dumnezeu asupra celor ce se căsătoresc. Creștinii bunl și adevérați vor puté considera așa-déră ca căsătoria decât numai decă căsătoria se va îndepărta în biserica prin preotul lor.

—o—

„Societatea pentru fond de cultură română“, cum scim, își va ținé adunarea generală în toamna acéști aici în *șov*. Acéști societate s'a înființat în anul 1877, fiind primul ei președinte d-l *Mocsanyi*, ér secretar d-l *Ios. Vulcan*.

fac eu, om bătrân și sérac, fără ajutorul tēu? Așí trebui să trésc din cerșitoria. Acéști nu o vréu — căci așí peri în miseria. Acéști o vei împedeca tu, ca fiica bună a mea“.... Acum te întreb pe D-ta, *Kadi Effendi*, e asta lucru cu dreptate? N'ar fi mai bine, atât pentru mine, cât și pentru tatăl meu, ca el să și caute un ginere bogat, în casa căruia să-și pôta petrece în liniște restul đilelor sale? — Dér el prețuesce mai mult ca ori-ce neatérnarea și comoditatea sa, și acestora trebuie eu să le jefesc ferioirea mea. Acéști e nedrept, e în potriua legii și te rog să mă ocrotesci de acéști nenorocire.

Kadiul ascultase cu fața seriósă și cu brațele încrucișate pe *Saffieh*, fără ca să o privescă în față. Acum aruncă o căutătură pe furis asupra ei și đise:

— Cum te chiamă?

— *Aișa Hanum*.

— Și pe tatăl tēu?

— *Mehmed Aga*, mésarul.

Kadiul nu puté ascunde o ușoră mișcare, se reculese însă și đise:

— Și sub ce pretexte rușinătoare pentru tine a respins tatăl tēu pe pețitorl?

— Nu mă întreba, căci mă vatămă să o spun.

— Cum pot să-ți fac dreptate, decă nu află în ce chip ți-a făcut tatăl tēu nedreptate?

Saffieh părú, că trăgănézá, un moment, apoi răspunse rușinósă.

— Tatăl meu a spăriat pe pețitorl, spunéndu-le, că sunt urită la față, ghebósă și séracă.... Séracă sunt, ce e drept.

— Și tu nu ești ghebósă și urită?

— Că nu sunt ghebósă, poți să veđi, *Kadi Effendi*, răspunse *Saffieh* și đicénd aceste își întórcé cu grația figura ei mlădiósă, spre dreptă și spre stanga, așa încât și sub haina cea largă se vedeau umerii ei bine formați și spinarea ei dréptă.

Kadiul se simți cuprins de-o mare curiositate și gândul că trebuie să-și facă slujba de *Kadiu*, îl făcú să se întórcă la întrebarea dintăiu.

— Și nu ești nici urită? đise el. Gân-

desce-te, că eu trebuie să știu, pentru ca să pot statori vina tatălui tēu.

Cu o mișcare ușoră și repede își dete *Saffieh* vélul la o parte și privi o clipită țintă pe *Kadiul*, apoi se învăli érá-și. Dér privirea cea scurtă pètrunse adénc pe judecător. Inima sa bătea și rămase o minută nemișcat și zăpăcit, fără ca să đică nici o vorbă. În sfârșit murmură:

— Te voi ajuta, *Aișa Hanum*, îți voi face dreptate... lasă-te pe mine... încă astăđi voi vorbi cu tatăl tēu... eu... chiar eu însu-mi te voi lua de nevastă!

Saffieh se trase un pas înapoi, ca și când ar fi fost cu totul surprinsă și zăpăcită de propunerea *Kadiului*. Apoi đise încet și vocea ei môle și gingașă nimici și cea din urmă rămășiță de minte, ce-i mai rămăsese *Kadiului*:

— O, cum să-ți mulțămesc! Imi faci o mare onóre. Decă voi avea parte de ferioirea de-a fi d-ta bărbatul meu, atunci vei afla în mine o soție ascultătoare și credinciosă.

— E bine... E bine, fata mea!... Când pot să vorbesc cu tatăl tēu?

— În fiă-care séră vine regele acasă.

— Astăđi-seră voi fi acolo.

Aișa și *Saffieh*, când luară drum spre casă, rideau înăbușit și se desprăge făcéndu-și semne cu capul.

La óra hotărîtă *Kadiul* intră în demésarului. Acesta salută cu politeță, cu fața posomorită; îi aduse o ceașcă de cafea și-l întrebă apoi.

— Ce porunciți, *Effendi*?

— D-ta ai o fiică?

— Da.

— Cum o chiamă?

— *Aișa Hanum*.

— Ce vèrstă are?

— O, am uitat, e fată prea bătrână pentru ca să se mai pôta mărita.

— Dér nu e măritată?

— Ea e încă fată mare și așa rămânea.

— De ce nu i-ai căutat vre-un bărbat după cum îți poruncesce legea?

— Acéști își are motivele sale.

al societății, după statute, este, de-a forma un fond, din care cu timpul să fie posibilă înființarea unui teatru național român. În timpul de față societatea are un fond de vreo 70,000 fl. v. a. Președinte al ei este domn d-l Ios. Hosszu din Budapesta, ér secretar e tot d-l Ios. Vulcan. E de însemnat, că după statute, reședința comitetului este Budapesta. Imprejurările însă s'au schimbat de atunci, și astăzi se ivește trebuința de-a face unele schimbări în statute, mai ales în ce privește reședința comitetului. Aceasta, pe cât suntem informați, ar fi și dorința actualilor administratori ai fondului. De sine se înțelege dér, că adunarea din acest an a „Societății pentru fond de teatru român“ va fi de deosebită însemnătate. De-altminte-relea această societate, care urmărește un scop cultural național atât de nobil și frumos, întotdeauna a fost urmată cu simpatie și interes din partea Românilor, ér adunările ei generale, în orașele, pe unde s'au ținut, au fost nise serbări culturale din cele mai frumoase. Tot așa sperăm, că va fi și adunarea generală dela Brașov. Comitetul însărcinat cu organizarea a și luat măsuri în privința acestei adunări e proiectată pe zilele de 14 (26) și 15 (27) Octomvrie c., adică Sâmbăta în ziua S-tei Paraschive, și Dumineca următoare. După cum e proiectat, Vineri, în ajutul adunării, ar fi s'era de cunoștință, ér Sâmbăta s'era și Duminecă s'era producțiuni. Dintre cari una, probabil că cea de Duminecă, va fi urmată de petrecere. Nu ne îndoiim, că Românii din Brașov și jur vor face totul, pentru ca să reușescă cât mai bine aceste serbări de cultură națională, însoriindu-se tot-odată și ca membri ai acestei societăți în număr cât mai mare.

Podul peste Dunăre. Directorii diarelor din Bucuresci au fost înscințați, în mod oficial, să asiste la inaugurarea podului de peste Dunăre, la 14 (26) Septemvrie. Asemenea au fost invitate la această serbare și diarele noastre românești din Austro-Ungaria. Afară de Maiestățile lor și Altețele lor regale române a anunțat și principele Leopold de Hohenzolern, că va veni în România să asiste atât la serbarea inaugurării podului peste Dunăre, cât și la marile manevre de toamnă. Probabil, că va veni și ducele de Frandra.

De „pomană“. Ni-se scrie: „Domnule Redactor! Am cetit în vre-o două rânduri, că anumiți bărbați generoși și buni naționaliști au plătit câte-va abonamente la numeri de Dumineca ai mult prețuitei d-vostre „Gazeta“, pentru de-a se trimite gratis la anumiți preoți, ori învățători necăjiți. De cum-va mai aveți vre-un exemplar la îndemână, vă rog faceți-vă milă și de preotul Ioan Pop dela Visuia, căci Dumineca vă va ierta păcatele. Acest preot e un tânăr, a învățat 16 ani la școlă, dér fiind-că nu cetesce nimio și n'are la casa lui nici o gazetă, deși e proprietar a 120—

130 jugere de pământ, are vre-o 30 vite și o parochiă bună, e în pericol, s'ar-și uite și a ceti. La cas, decât nu ați avé esemplare disponibile, vă rog trimiteți-i Gazeta de Dumineca pe socotela mea, și mă înscințați, ca să vi-o plătesc, căci bucuos vreau și eu să-mi fac o „pomană“. „Un binevoitor“. — Ne pare foarte rău, decât și astăzi se mai găsec preoți români în stare atât de bună, fără a avé la casa lor un singur diar românesc. Neavând esemplare disponibile, i se va trimite de astăzi începând Gazeta de Dumineca pe socotela d-lui corespondent.

Avis bibliografic. Primim următoarele șire spre publicare: „Prea Onorate D-le Redactor! La întrebarea ce mi-se face din partea mai multor colegi: decât este aprobat manualul meu „Noul Abecedar ilustrat“ și din partea Veneratului Consistoriu arhidiececan, ca supremă inspecțiune școlară, le răspund că prima edițiune este aprobată în mod provizorie și se poate folosi în școlile noastre confesionale. Această concesiune s'a dat în ședința consistorială din 30 Aprilie 1892 Nro 3091 școl. în urma publicării circularului consistorial despre cărțile aprobate din partea acestui Venerat Consistoriu. Satulung 19 Sept. 1895 st. n. Domeștu Doyar“.

Festivitate. Nouele casarme de cavaleriă din Brașovul-vechiu (Paloș) sunt aproape pe isprăvite. Incheiându-se lucrul pentru anul acesta, se va da mâne, Duminecă, o masă comună lucrătorilor. La intrare este construit un arc triumfal verde, împodobit cu câte un stindard împărătesc, (negru-galben), românesc (roșiu-galben-vênat), unguresc (alb-verde-roșiu) și săsesc (roșiu-vênat). Musica va cânta lucrătorilor în timpul mesei și a petrecerii, ce va urma după masă.

Bravură sângeroasă. Fole unguresci adu-veste despre o nenorocire întâmplată de curând la manevrele ținute în împrejurimea orașului Klein-Czell. Un despărțământ de cavaleriă, ce trecea în fugă mare prin comuna Kemenes-Csünge, a călcat în picioare trei copii, ce se jucau pe stradă, și cari nu s'au putut refugia destul de timpuriu. Ajunși sub potcovele cailor ei fură cu deservire zdrobiți, prefăcându-i în nise masse de carne amestecate cu praful de pe stradă.

Môrte îngrozitoare. O societate compusă din vre-o 10—12 membri, făcea excursiune în jurul orașului Lipsca cu un tram-car. Din nebagare de sémă tram-carul voi să trecă chiar atunci linia ferată, când sosi trenul. Tram-carul fú zdrobit, șapte persoane rămaseră môrte, érá ceilalți fură răniți așa de greu, încât acum se luptă cu môrtea. Un singur individ scăpă tefăr: hotelierul Gläser. El se acătă de locomotivă și rămase acolo până la proxima gară.

Aniversarea luării Romei în Bucuresci. Eri în 8 Septemvrie s'au implinit 25 de ani de când Roma „eterna cetate“, a intrat în stăpânirea Italianilor, devenind capitala Italiei. Colonia italiană din Bucuresci a dat asérá un mare banchet, la care au fost invitați și Românii „frații lor de același sânge“ după cum dice manifestul. Banchetul a fost presidat de ministrul plenipotențiar al Italiei, d. marchiz Beocaria d'Incizo.

Mormântul unui domn al Moldovei. Făcându-se săpături pentru aședarea grilajului la biserica s-tului Neculai domnesc din Iași, s'a dat peste osăminte vechi, lângă care se află un fes turcesc, cu broderii pe el și un șip, în care fusese, după toate probabilitățile, aghiazmă sfântă. Se crede, că mormântul în care s'a găsit aceste obiecte ar fi aparținând unui domn al Moldovei.

O luptă cu tâlharii. În noptea de 30—31 August a. c., făcâii Cârstea N. Gheorge și Apostol C. Gheorge, ambii din comuna Țintest, județul Buzéu (România), în timpul când se duceau la câmp cu caii spre pășunare, după ce trecuseră din comună afară, au vădut, că es din șanțul armanului d-lui I. P. Jitianu doi indiviți, cari s'au luat după dênșii. La apropierea lor, unul din făcâii a strigat că: „Cine sunt?“ Védend, că nu le răspunde nimeni, au dat drumul cailor, strigând în același timp: „Hoții“. Pandarul moșiei, Constantin G. Lăutaru, care era pe câmp, auzind aceea larmă, i-a încurajat prin vorbe. Védend, că nu sunt singuri, tinerii se opresc, așteptând pe acei indiviți; aceștia ajungând, încep a lua la bătae cu ciomegele pe făcâii, punând mânele pe căpestrele cailor. Atunci Cârstea N. Gheorge unul din posesorii cailor, care avea un bêt în mână, descălecă și lovesce în cap cu atâta putere pe unul din bandiți, în cât banditul cade la pământ și môre după 2 ore. Mortul, după cercetările făcute, s'a aflat că se numesc Dumitru Cârstea Turac, din comuna Țintest, un vechiu tâlhar, care a stat 14 ani în temnița de la Telega pentru fapte de furt și omor. Celălalt făcâu, anume Apostol Caloian Gheorge, încurajat, lovesce și el cu bêtul pe al doilea individ, rânindu-l puțin. Acesta declară că se numesc Drăgan Ion Olteanu, din comuna Scurtești, județul Buzéu.

Bulgarii și Turcii. Actele de brutalitate săvârșite de bandele bulgare la Yanikli sunt de natură a deschide ochii Europei asupra caracterului poporului, care i-a surprins simpatiile în ajunul campaniei din 1877. Intrați pe neașteptate pe teritoriul otoman, aceste bande, tari de 200 de oameni, îmbrăcați și armați ca soldații bulgari, s'au năpustit asupra satului Yanikli, sugrumând pe ori-cine întâlneau în cale. Ajunși la Yanikli, esecutară vr'o patru-șeci de inși, mai

ales copii și femei. Apoi puseră foc caseilor, fără considerația pentru infirmii și bolnavii, cari găsiră în flacări o môrte oribilă. Acum, din satul Yanikli, prosper altă dată, nu mai rămân de cât câte-va ruine calcinate, așa în cât fără măsurile luate de guvernul turcesc, locuitorii, cari au supraviețuit acestei năvale din alt véc, ar fi fără adăpost și fără pâne. Acest episod este caracteristic în privința modului, cum procedă agitatorii bulgari, ca și agitatorii armeni. Un sat musulman séu chiar creștin este dat măcelului și flăcărilor. Desnădejdea împinge adesea pe victime la represalii, ceea ce face ca la un moment dat totă partea locului să fiă în foc. Atunci totă lumea strigă, că Turcia este indolentă și barbară, și Europa intervine!

Congresul liber-țugetătorilor se va întruni la Paris în 22 Sept. Eță ordinea zilei: 1) Suprimarea războiului. 2) Raporturile între biserici și stat. 3) Egalitatea între bărbat și femeie. 4) Protecția și educația copiilor. 5) Influența liberei țugetări asupra condiției morale, economice și sociale a femeii. Statistica forțelor raționaliste. Statistica forțelor clericale și mai ales a forțelor socialiștilor creștini.

Afuriseniă jidovescă. Ivindu-se un conflict între Jidanii măcelari din Bucuresci, din cauză că majoritatea din ei vor să scumpescă carnea, doi dintr'inșii au publicat în mii de esemplare și au împărțit între populația jidovescă următoarea afuriseniă: „Cu afuriseniă să fiă acela, care va cumpăra și mânca carne de vite dela alți măcelari israeliți, decât dela Aron Bach și dela Naf-tulea Frikmann, căci numai acea carne este coșer, ér cealaltă e spurcată“. Poliția capitalei a luat măsuri în contra acestor doi târtani, cari vor să înșele poporația. Să mai dice periciunaii dela „Pester Lloyd“, că Jidanii sunt toți ômeni cu idei emancipate și libere de ori ce prejudeții!

Cununiă. D-l Mihail Alexandrescu din Școopeni (România) și d-ra Aneta Petru Fătu din Satulungul Săcelelor, se vor cununa mâne în biserica S-tei Adormiri din Satulung. — Dorim fericire tinerei părechii.

Bani mincinoși. În Rusia s'a dat de urma unor bancnote false (mincinoșe) de câte șeci ruble. Acești bani nu s'ar putea cunoșce de alt-cum că sunt falși, decât numai după număr, care este unul și acela pe toate bancnotele. Se vede că cei ce s'au apucat de măestria această n'au ținut sémă de comput.

Din Constanța se scrie, că cea mai mare parte a persoanelor, cari au urmat acolo cura de băi de mare, a părăsit deja orașul, așa că hotelurile și casele particulare, care pot primi călătorii sunt aproape gôle.

Biciclistii din Brașov arangéză o excursiune mâne, Duminecă în 22 c., la Codlea. Plecarea 6 ore a. m. dela cafenea Erdély. Ôspeți sunt bine véduți.

— Ce motive? voesc să le aud.
— Voiți să auziți motivele? Ei bine, n'am căutat șof pentru Aișa, fiind-că voesc să nu o vatăm.
— Te rog vorbesce lămurit.... Ce fel de vătămare?
— Bărbatul, care va lua de soție pe fiica mea, îndată ce o va vedea fără vël, o va părăsi, de acesta sunt foarte sigur — și voesc să o eruç de supărarea această.
— Și pentru-ce ginerele têu va părăsi pe fiica ta?
— Voiți să o sciți?
— Nu glumi cu mine. Te vei căi. Vorbesce.

Mehmed Agha se prefăcù, ca și când s'ar lupta cu o hotărare grea. În sfirșit dîse înțec:

— Aișa va fi părăsită de bărbatul ei, pentru-că e bătrână, urită și ghebôsă.
Kadiul nu-și putù înfrêna un zîmbet șor. El dîse cu blândețe:
— Ei, îți voi face un bine și tie și fiicei tale, pe care o aleg de soție a mea și mă oblig, să nu o părăsesc.

— Kadi Effendi, dîse măsarul cu tristeță. M'ai nimicit cu totul, când mi-ai luat cei trei sute de punți, întréga mea avere. De ce-ți bați acum și joc de mine?

— Nu-mi bat joc. Vorbesce foarte serios.

— Voiți a lua de soție pe sêrmana, ghebôsă și urita mea fiică și, voiți a fâgâdui, că nu o veți părăsi?

— Tu o dîci!

— Și decât totu-și o veți părăsi?

— Atunci îți voi da o sumă mare ca despăgubire.

— Ce numesci o sumă mare, Kadi Effendi?

— Tu singur să o hotărăsc.

Măsarul părea adêncit în gânduri. În sfirșit dîse el:

— Ca dovadă, că în adevăr vorbiți serios, că nu vă bateți joc de un sêrman om ca mine și de nenorocita sa fiică, să repețesci înaintea Imamului (preotului) ceea ce ai spus acum: că voiți să luați de soție pe Aișa, deși v'am spus, că e urită și ghebôsă. Și atunci să-mi plătiți numai decât o sută și șeci punți, pentru ca să mă des-

păgubesc de cheltuelile și de n'ajunsurilo, ce mi-le va pricinui căsătoria fiicei mele.

— Acésta se va face! Chiamă pe Imamul. Eu mă grăbesc acasă și-ți aduc cei o sută și șeci punți în timp de un cés.

— Acésta nu e totul, Kadi Effendi.

— Ce mai ceri?

— Ca D-vostre să declarați înaintea Imamului și să-mi dați la mână un document de următorul cuprins: „Decă eu voi părăsi pe Aișa, fiica lui Mehmed Agha, atunci îi voi plăti acestuia suma de două sute două-șeci de funți“. Și sub acest document să puneți sigilul D-Vostre, ér Imamul să adevêrască, că acésta ați făcut'o din liberă voiă, cu tôte, că eu v'am spus, că Aișa e urită. Decă éști mulțămit cu acesta, atunci puteți merge în locuința D-vostre și să aduceți cei o sută și șeci funți. Eu vă voi aștepta în societatea Imamului. Decă ați vrut numai să glumiți, atunci să sciți, că voi erta ori ce nedreptate.

Kadiul se duse cât putù mai repede acasă, vesel; când se gândea la frumoasa Aișa.

Încă nu trecuse un ceas și el se întorse la locuința măsarului. Tôte se orânduiră în fața Imamului, în tocmai după dorința lui Mehmed.

Kadiul deveni ceva cam nerăbdător, când viitorul séu socru veni éráși la unele însușiri rele ale Aișei. Încăpăținarea bătrânului începù să vatăme pe Kadiul.

— Te rog, dîse el, lasă vorba la o parte. Am auzit destul, că fiica ta e bătrână, urată și ghebôsă — din parte-mi poți să fiă și ôrbă. Eu o iau, de soție, cum este, și — tréba e gata. Imam Effendi este martor. Ia-ți banii și închide documentul, prin care eu mă fâgăduesc să-ți dau două sute și două-șeci de funți, decât s'ar întâmpla să părăsesc pe Aișa... Doresc, ca căsătoria să se facă mâne.

— Atunci tôte sunt în regulă, dîse măsarul. Căsătoria se va serba mâne. Îți mulțămesc pentru marea cinste, ce o faci fiicei mele și mie.

Și pe când Kadiul se pregătea să plece, îl însoți măsarul până la ușă și își luă rêmas bun dela el, dîcend: „Allah să te ocrotescă!“

Sinod și gendarmî.

Ni-se împărtășesc, că Lusia trecută, în 4 (16) Septembrie, s'a ținut în Sângerul de Câmpia sinodul protopopesc din tractul Mureș-Ludoșului. Se adunaseră la d-l paroh local, Georgiu Florian, în a căruia locuință avea să se țină sinodul, 19 preoți.

Acest număr de preoți „valahi” îi puse în grijă pe „patrioții” din Sânger. Numai decât primarul comunei, care e un Maghiar, provoacă printr'o scrisoare ungurescă pe preotul local să-i dea sēma, cum de a cutezat să convoce la casa sa un „népgyűlés” (adunare populară), fără de a-și fi cerut voie de la „Maria Sa” d-l primar? La această provocare, d-l paroh Florian răspunse printr'o scrisoare românească, dând primarului informații asupra stărei lucrului. Se credea, că cu atâta afacerea va fi isprăvită, dēr eti că după oțva timp preoții adunați la sinod se pomenesec cu doi gendarmî cu baionetele pe pușcă.

După ce intrară în curtea parohială, unul dintre gendarmî se postă la ușa casei, ēr celalalt intră înăuntru așa înarmat, cum era. El spuse, că are poruncă de la mai mari de-a controla orî-ce mișcare, și ceru să i-se spună numele tuturor celor de față. După ce scrise numele preoților într'un notiț al său, eși, și cu asta comedia s'a isprăvit.

Pōte orî-oine să-și închipuesc, ce indignare a trebuit să producă între membrii sinodali înfățișarea gendarmilor unguresci, de cari nu mai sunt cruțate nici casele cele mai cinstite ale Românilor, nici societățile lor cele mai alese, ba, cum vedem, nici chiar nevinovatele lor sinode bisericesti.

Până când ōre Români vor fi tot astfel spionați și urmăriți? Până când ōre vor mai fi tractați ca și nisce făcători de rele pe pământul strămoșesc?...

Coresp. „Gaz. Trans.”

București, 19 Sept. 1895.

Stimate D-le Redactor!

Evenimentul la ordinea zilei este și aici grațierea condamnaților în procesul Memorandumului, care a făcut o impresiune foarte bună. Tōte diarele, fără deosebire de coloră politică, salută cu bucurie eliberarea celor osândiți, dând expresiune în colōnele lor speranței, că acest fapt va fi începutul nei politice mai împăciuitoare, din partea guvernului unguresc. Cu deosebire majoritatea pressei aduce elogiuri Maj. Sale împăratului Francisc Iosif, care prin acest act de clemență a voit să arate bunăvoința sa față de poporul românesc de dincolo de Carpați. Unele diare susțin, că pentru grațiere ar fi stăruit și regele Carol astă-vară la Ischl, unde a vizitat pe împăratul Francisc Iosif, arătând, că îmbunătățirea situațiunii fraților noștri de dincolo, ar ușura foarte mult apropierea definitivă a României de puterile triplei alianțe. Alte

susțin, că chiar ministrul nostru de externe ar fi intervenit în mod amical pe lângă guvernul unguresc. Scirile acele însă, prin cari diarele unguresci se încercă a înfățișa lucrurile, ca și cum guvernul român ar fi luat nisce angajamente, ca adecă să stîrpească „agitațiunile” daco-romaniste din România, sunt socotite aici ca pure fantasii, cari pot mângăia numai pe soviniștii descreerați de pe la foile jidano-maghiare din B.-Pesta. Orî cum ar fi lucrurile, fapt este, că toți Români se bucură de liberarea osândiților în odiosul proces de acum un an. Imi par însă prea optimiste speranțele diarelor de pe aici, că acuma ar urma o ēră de împăcare, și că va înceta starea de asuprire. Lupul își schimbă pērul, dēr năravul ba, țice cu drept cuvēt un proverb românesc. Banffy își va fi schimbat hainele de fișpan cu cele de prim-ministru, dēr năravul de „pașă” de sigur, că nu și-l'a schimbat. Trebuie să sēvērșescă oeva, pentru ca să facă o bună impresiune în afară în vederea serbărilor milenului, încolo situația rămâne neschimbată, până când nu se vor lua în considerațiune postulatele drepte ale Românilor, inscise în programul național dela 1881.

Situațiunea politică nu s'a schimbat, deși fel de fel de faime circulă atât prin presă, cât și prin cercurile politice. Se pretinde a se ști, că în orî-ce cas vom avē prin luna Noemvre alegeri parlamentare. Acum circulă versiunea, că alegerile viitoare le va presida un cabinet, sub generalul Manu, alții susțin, că un alt cabinet fără nuanță politică va presida aceste alegeri. Toți însă așteptă întōrcerea regelui în țēră, care sosesc astăzi. ēr mîne va fi un consiliu de ministri, în care, se spune, că se va lămuri situația.

În curēnd se va termina și instrucțiunea în afacerea escrocherilor dela Galați. Judecătorul de instrucție și-a completat dosarul acușațiunii, dând în judecată și pe fostul primar al Galaților G. Ressu. Procesul se va judeca la 18 Sept. st. v. înaintea tribunalului de Galați, în care se va dovedi, dēcă Robescu și Ressu au fost victimele calumniei, sēu în adevēr au fost factorii principali ai escrocheriilor celebre.

Pregătirile pentru deschiderea podului de peste Dunăre continuă cu mare activitate. Pe lângă MM. LL. și părechia moștenitoare vor asista și alți principii străini ca: principele de Saxon-Meiningen cu soția, sora împăratului Germaniei, contele de Flandra, etc. etc. În zilele trecute s'au făcut din nou încercări de trecere peste podul de peste Dunăre în prezența directorului general al căilor ferate române, d-l Duca, și a d-lui Saligny, inginerul dirigent al lucrărilor. Acastă trecere s'a făcut cu cincispre dece locomotive, pentru a se pute constata rezistența podului, a cărui inau-

gurare promise a fi foarte solemnă și interesantă de privit.

Podul acesta pōrtă inscripția în litere aurite: *Podul Carol I. și mai jos: „Făcut sub domnia regelui Carol I”* Podul e construit din oțel dublat, din oțel dur și din plumb. Greutatea este de 5,262,752 kilograme și 740 gr.

În legătură cu acesta vē împărtășesc, că ministrul nostru de externe aduce la cunoștință pressei streine prin „Agenția Havas”, că guvernul nostru tratează cu guvernul bulgar în privința construirii unui *nou pod peste Dunăre dela Zimnicea la Șistov*. Amēndouē guvernele s'au înțeles, ca cheltuele de construcția ale acestui pod să le supōite în părți egale statele respective. Acest pod va servi pentru racordarea liniilor ferate române cu linia bulgară transbalcanică, care se va construi la primăveră. Acastă liniă va pleca din Șistov prin Balcani direct la Filipopole.

Azi dimineță la 7½ au sosit studenții din Iași, cari au și plecat împreună cu studenții bucureșteni la *Câmpulung la congresul studentesc*, care se va ține la 8, 9, și 10 Septembrie v. În ziua ultimă se va tracta și cestiunea română. Se vorbește că o deputațiune de studenți va întâmpina la Predeal pe M. S. Regele. De astă dată ministrul de instrucție publică a refuzat liberarea biletelor de liber percurs pe căile ferate. Acēsta în urma întâmplărilor din anul trecut.

În urma timpului escelent de favorabil, ce a fost în anul acesta, recolta viilor e foarte bună. Strugurii sunt foarte efini și se speră, că vinurile vor fi bune atât cantitativ, cât și calitativ. Esportul cerealelor continuă cu mare activitate în porturile noastre.

Un nou debușeu de esport a oferit în anul acesta și comerțul cu pește. Exploatarea în regiă a bălților din Dobrogea a produs deja rezultate atât de escelente, încat săptămāna trecută s'a esportat în Germania o mare cantitate de pește viu. Epoca marilor esporturi va începe la primăveră când vor fi gata halele de pește cu refrigerante din Galați și Constanța precum și vagonetele refrigerante comandate în streinătate. E speranță ca statul român să rechizeze beneficii de câte-va milioane de lei pe an din esportul pescilor vii, cu atât mai vērtoș, că în curēnd se va încheia un contract cu Germania și cu Austria privitor la esportarea pescilor vii.

Înainte de a încheia nu pot trece cu vederea reclama ridicolă, ce o face guvernul unguresc referitor la espoziția milenară, neținēnd compt de dispozițiunile convenției postale. Nu e ōre o violare a acestei convențiunii, când pe epistolele și coletele postale ce trec prin Ungaria se lipeș nisce blanchete cu inscripția: 1896. *Budapesta. Espoziția milenară*, în limbile fran-

cesă, engleză și germană. Șoviniștii guri n'au avut îndrāsneala să pună și în ungurescă, căci știu bine, că lumea nu vēdēndu-le limba lor asiatică, și va îndată o idee despre halul de civilizație la care au fost în stare să ajungă după mii de ani. Dealtmintearea acēstă realitate nu e altceva decât un mare moft.

Intr'o corespondență viitoare am să relatez un cas, cum știu Ungurii să pecte secretul scrisorilor. E vorba de un cas, în care posta ungurescă a confiscat epistolă recomandată, adresată ministrului de răboiu al României. „Viteazul” nu va fi creșut, că epistola conține nisce voluți daco-romano-panslavistă în Ungaria. A intrat frica în ōsele lor, visând numai comploturi, arme, revoluții. Asomul, care nu are o conștiință curată liniștită.

Telegrame part. ale „Gaz. Trans.”

Budapesta, 20 Septembrie. Membrii comitetului partidului național condamnați în procesul Memorandumului, voiesc a da expresiune multă mitei lor pentru actul prea înalt grațiere printr'o adresă omagială către Majestatea Sa. Se simte necesitatea, că acēstă expresiune sentimentelor de recunoștință ajungă cât mai curēnd la înaltul tron. Înțelegēnd, că ministrul-președinte plăcă azi la Clușiu, spre întâmpinarea Majestății Sale, ne-am folosit de ocaziune, și prin Dr. Lucaciu Coroianu l'am rugat, ca și până când se va subșterne adesa omagială cālitate de toți, să aducă cu via viuă la cunoștința prea înaltă multă mitea noastră adēncă. Tot-odată voi se asigurăm subșternerea asei iscălite, și primirea ei prea mulțioasă, prin insinuare prealabilă. Ministrul-președinte a promis a fi interpret fidel al sentimentelor noastre de mulțamită înaintea Majestății Sale, precum și că va înainta adresa la prea înaltul tron. Orî-ce altă formațiă contrară e falsă.

Dr. Vasile Lucaciu

Budapesta, 21 Septembrie. Adresa omagială de mulțamită către Majestatea Sa a fost predată ēr la 5 p. m. d. am. printr'o deputațiune compusă din d-nii Dr. Lucaciu și Coroianu, ministrului de justiție. Ministrul primi prezentarea cu căldură. Textul adresei, după ce va fi publicat de Majestatea Sa, se va publica.

Biroul de corespondență unguresc din Pesta face tot comunicatul, ce s'a împărtășit părintele Luaciu, adăugând mai, că deputatul Pázmány a condus d-nii Lucaciu și Coroianu în audiență

Curēnd după aceea se depărtă și Imamul, care servise ca martor.

Căsētoria se făcū a doua zi. La Aișa veni frumoșă Saffieh, care-și dete curs liber bucuriei sale, îndată ce fū singură cu amica ei. Aișa dimpotrivă era gānditoare și plină de griji.

— Dēcă tōte vor avē un sfirșit bun, țice ea.

— Cum să fiă altmintearea! o mângăia Saffieh. Nu te teme. Tu nu faci nici un rēu. Ajuți pe tatăl tēu, ca să-și câștige banii înapoi, pedepsind pe hoț.

— Ași vrē să mai spun încă una, țice Aișa... Oh, Saffieh, scumpa și credincioșă mea amică, nu ride de mine! Tu nu creșți, căt imi cade de greu să-ți împărtășesc aici o temere, ce-mi zace pe inimă... Știi, căt sunt de urită... dēr, Saffieh, dēcă Kadiul nu m'ar părăsi, dēcă spre pedepsă m'ar osāndi la trista singurătate în harem. Ce va deveni sērmanul meu tată?

Saffieh rămase serioasă.

— Fii liniștită despre acēsta. El te va părăsi. Nu arāta nici o tēmă, când te

vei desvēli înaintea lui. Privesc-l cu batjocură, pentru ca să vēdă, că nu te temi de el. El de sigur, că te va alunga dela sine. Despre acēsta poți fi sigură.

Când înamoratul Kadiu intră spre sēră în camera, în care aștepta Aișa cu inimă svēcniindă, el fără ca să o privescă își făcū rugăciunile prescrite și se apropiă apoi cu trāgănare de mica și alba figură, care se ghemuise în colțul unei canapele.

— Scumpă stăpână, țice el. Ce fericit sunt, de a te pute numi a mea. Ridică vëlul. Te rog. Căci după cum călătorul de nōpte doresce, ca palida lună să ese de după nori și să lumineze cărarea sa întunecată, tot așa și eu rīvnesc să vēd fața ta frumoșă.

Aișa își desvēli fața, dēr — ceea ce vēdū acum Kadiul nu era luna dātătoare de fericire. Dintr'o față slabă și bolnăvicioșă se pironiră asupra lui doi ochi mici, ageri, în cari se vedea oglindându-se un triumf batjocoritor.

Kadiul se trase înapoi plin de grōză.

— Cine ești tu? strigă el abia stăpânindu-se.

— Aișa, fiica mēsărilor, soția D-tale.

— O, dihaniă, țice Kadiul, dāndu-se încet înapoi. *Te alung.**)

Aișa se întōrse încă în aceeași nōpte la tatăl ei, care o primi cu brațele deschise. În dimineța următoare apărū Kadiul în locuința mēsărilor. După ce salută rece, puse o pungă de mētase pe masă și făcū semn lui Mehmed să numere banii. Mēsărilor numără.

— Douș-sute douș-deci de punți țice el. Suma e întocmai. Aci e documentul, pe care ți-l dau cu mare mulțamită.

Kadiul privi cu fața întunecată pe mēsărilor, dēr nu putū să-l clătēscă din liniștea lui. Mehmed întâmpină cu serioșitate și demnitate ochii judecătorului.

— Doresc, țice acesta, ca să nu se vorbescă nimic despre acēstă afacere.

Kadiul se temea nu numai că va fi

*) Cuvintele: *Te alung*, țice de bărbat către femeie, însemnă la Turci, că nu numai e cu puțință despărțenia, dēr este și poruncită de legea mohamedană.— N. Tr.

de batjocura lunei, când se va face noscută căsētoria sa, dēr se temea și pedepsă de-a fi suspendat din oficiu.

— Mai înșelat, țice în sfirșit Kadiul

— Te înșeli, Kadi Effendi, răspunse Mehmed. Ți-am spus curatul adevērului odată, ci de o sută de ori. Imamul e martor.

Judecătorul rise cu batjocură.

— Ei, te-ai priceput de minune și scoți din buzunarul meu suma de trei d. trei-deci de punți și să o bagî în buzunarul tēu.

— D-ta ai luat acum câte-va țice acēstă sumă din buzunarul meu.

— Nu e tocmai adevērăat. Tu ai tit numai trei sute de punți.

— Pe cari mi-i dai D-ta îndără camăta cuvenită. Sunt om sērăc. Ai o faptă bună.

Allah să-ți rēsplătēscă!

ministrul-președinte. În fine face observare caracteristică, zicând: „Faptul, că Românii au adresat la ministrul de resort în afara așternerei adresei de mulțumită către Majestatea Sa, precum și faptul, că pentru scopul acesta ei au cerut mijlocirea ministrului-președinte, face în cerourile politice de aici cea mai bună impresiune, și mai face a-se presupune, că d-nii din cesime au rupt-o cu modul lor de luptă de până acuma, și în viitor vor să se misce pe venul constituției ungurești“.

Tot biroul de corespondență din Pesta comunică cu data de 21 Septembrie următoarele:

Budapesta, 21 Septembrie. Eri după amiază s'a prezentat Dr. Lucaciu Coroianu la ministrul de justiție; au mulțumit pentru conlucrarea sa în actul de grațiere și i-au predat adresă de mulțumire, cu rugarea să-o înainteze Majestății Sale. Ministrul Erdélyi a promis în mod amical, că o va înainta, cu atât mai mult, cu cât vede, că domniile pășesc pe o cărare, care are de scop aceea. Totă Ungaria a primit cu bucurie actul de grațiere, ceea ce dovedește, că Maghiarii vosc să trăiască în pace cu toate naționalitățile.

Bistrița, 21 Septembrie. Sfântirea bisericii gre-catolice din Bistrița, cu orbările amintite, se va îndeplini la 29 Septembrie n. irevocabil.

Comitetul arangiator.

Ghimbav, 21 Septembrie. Alegerile suplimentare de deputat diețal, ce se face aici, decurge în ordine. *Românii sunt pasivi.* Reușita Sașilor „negri“ (moderați) e sigură. Rezultatul vi-l voi comunica.

Ghimbav, 21 Sept. *Moderații au triumfat cu 451 contra 141 voturi asupra Sașilor „verzi“.*

Instrucțiune

În privire la procedura, ce vor avea a urma organele, respective preoții și poporul drept credincios al bisericii gr. or. române din provincia noastră metropolitană față de reformele nouă politice-bisericesci.

După-ce guvernul țerei pe baza împuternicirii primite dela legislațiune, prin ordinul de datul 29 Iunie n. c. Nr. 2020/1895 M. E. a decis și a luat măsuri pentru a introduce articolul de lege XXXI din 1894 referitoriu la căsătoria civilă, — articolul de lege XXXII din 1894 despre religiozitatea pruncilor din căsătoriile miste, și art. de lege XXXIII din 1894 despre registrele matriculare civile, — și prin aceste a introduce în mod obligator două instituțiuni nouă, adică căsătoria ci-

vilă și registrele matriculare de stat, cari sunt menite a reforma într-o viață familiară și socială; față de introducerea acestor reforme radicale, subsemnatul consistoriu metropolitan, ca organ suprem administrativ, pe baza concludului congresual Nr. 85 p. 7 din a. c., vine a da înviațiunile, ce urmază:

Congresul național-bisericesc față de reformele nouă sus indicate a enunțat următoarele:

1. Congresul, luând cu părere de rău la cunoștință acțiunea pornită din partea statului de-a introduce instituțiuni, cari sunt cualificate de-a slăbi legătura internă a bisericii și a submina temelia religioasă morală a societății bisericesci, aprăbă întru toate pașii întreprinși din partea organelor eparchiale în contra introducerii acelor reforme, și cu plăcere ia act despre demna apărare a intereselor bisericii din partea prelaților noștri: tot-odată enunță, că biserica ortodoxă română va lucra și în viitor pe terenele legale spre scopul de-a esopera ridicarea din valoare a acelor instituțiuni de reforme, cari sunt păgubitoare pentru interesele bisericii.

2. Biserica ortodoxă română ca atare numai aceea căsătoria o va considera de validă, care va fi încheiată după prescrișele bisericii; drept aceea toți credincioșii bisericii noastre vor avea și după introducerea căsătoriei civile — după încheierea actului civil — a primi taina căsătoriei bisericesci, amăsorat prescrișelor canonice ale bisericii.

Totă acele căsătorii, încheiate de credincioșii bisericii noastre, cari pe lângă actul civil nu vor fi încheiate după prescrișele bisericesci, în sensul canoanelor bisericii, vor fi considerate de nevalide.

3. Spre scopul de-a înlesni și ușura susținerea căsătoriei bisericesci pentru toți credincioșii bisericii, de odată cu introducerea căsătoriei civile vestirile (promulgările) prealabile, urmate în biserică, se reduc la una pentru publicitate, ăra licența protopresbiterală se șterge, respective se ridică din valoare.

4. După terminarea procesului divorțial înaintea forurilor civile, părțile litigante aparținătoare bisericii noastre, vor avea a prezenta sentința civilă definitivă la forurile matrimoniale ale bisericii și a cere deslegarea matrimonialului încheiat după prescrișele bisericii, ăra forurile matrimoniale bisericesci vor avea a urma după procedura sumariă și, a delibera asupra cauzei de divorț în înțelesul canoanelor.

Pentru a introduce o procedură cât mai ușoară și scurtă, regulamentul congresual pentru procedura matrimonială se va lua sub revisiune.

5. Deși statul civil după legea sa sancționată va purta registrele matriculelor civile, totu-și biserica noastră ortodoxă română în interesul propriu va continua conducerea matriculelor bisericesci, amăsorat dispozițiunilor de mai înainte introduse în biserică, și pentru-ca acele matricule să corăspundă scopului urmărit de biserică, biserica noastră pe calea organelor sale administrative are a controla cu totă rigorea și a lua măsuri speciale, ca matriculele bisericești să fie cât mai esacte, ca acele să pôtă servi și de-o controlă față de matriculele civile; prin urmăre preoțimea bisericii noastre din într-o metropolă este îndatorată și mai departe în totă regula și esact a purta totă matriculele introduse în biserică, adică: a continua purtarea matriculelor botezaților (născuților) cununaților și ale morților.

6. De ăre-ce prin ștergerea licențelor protopopesci de cununii, protopresbiterii vor perde taxele avute dela aceste licenții, cari au format o parte considerabilă a dotațiunei protopopesci, eperchiele sufragane vor avea a-se îngriji pentru recompensarea și rebonificarea acelor perderi după împrejurări.

7. Consistoriul metropolitan va avea a da o instrucțiune detaiată pentru introducerea și esecutarea principiilor enunțate.

Pe baza acestor normative principiale se staveresc următoarele reguli:

I.

Relativ la căsătorii.

1. Amăsorat articolului de lege XXXI. din 1894 §. 123 cu începere dela 19 Septembrie st. v. — 1 Octombrie st. n. — a. c. preoții parochiali numai după încheierea actului civil de căsătoria pe temeiul „adeverinței oficiale“, ce o vor produce părțile căsătorinde dela respectivul oficiant al statutului (§§. 29—36) despre împlinirea actului civil de căsătorie, vor putea îndeplini cununia bisericescă.

Se observă, că acel preot, carele va îndeplini taina căsătoriei înainte de încheierea actului civil și fără adeverință dela respectivul oficiant al statutului, va fi supus la pedepsă grea provădută în §-ul suspravoat din art. de lege despre căsătorii.

Abatere dela acesta dispozițiune se va putea face numai în cazul,

când una din părțile, care vor voi a-se căsători, ar fi atât de greu morbosă, încât ar fi amenințată cu mörte înainte de ce s'ar putea îndeplini formele recerute în legea civilă; acesta abatere însă preotul cununa-toriu va fi îndatorat a o ăreța numai decât respectivului funcționariu civil.

2. Spre scopul de-a putea conserva în deplină sânteniă căsătoria bisericescă și a întări legătura între credincioși și biserică, și după introducerea nouelor reforme de căsătorii, adică dela 19 Septembrie (1 Octombrie st. n.) a. c. credincioșii bisericii noastre, cari vor voi a păși la căsătorie, mai înainte de tôte, ca și până aci, vor avea a-se prezenta la parochul lor în persoană, prin părinții, tutorii s'eu împuterniciții d'ensilor, spre scopul de-a primi informațiunile necesare și a-se înțelege asupra pregătirilor pentru încheierea căsătoriei, și numai după aceea vor avea a-și însinua voința la oficiantul civil, pentru publicarea și înregistrarea pretinsă din legea civilă.

3. Preotul (parochul) după însinuarea părților, cari vor voi a păși la căsătorie, va erua pedecile canonice, și încât aceste vor fi dispensabile, va esopera dispensarea acelor dela archiereul s'eu, va face vestirea căsătoriei în biserică, și în conțelegere cu părțile va stabili ziua, când după încheierea actului civil vor avea a-se prezenta la s'evărșirea cununei bisericesci. Acest termin pôte fi pus numai pe zile, în care după prescrișele bisericii, căsătoriile nu sunt oprite.

Încât preotul va afla, că există între părți ast-fel de pedecă canonică, care nu pôte fi dipensată, va face atente părțile, că nu pot fi admise la căsătorie.

Despre împlinirea acestor dispozițiuni, preotul va lua act oficial și-l va păstra în archiv.

4. La terminul prefript în înțelesul punctului precedent, părțile, care vor voi a păși la căsătorie, provădute cu „adeverință“ despre împlinirea actului civil și îmbrăcați s'erbătorește, conform usului din trecut, împreună cu nașii și nuntașii, se vor prezenta în biserică pentru de-a primi dela preotul competent taina căsătoriei bisericesci după prescrișele canonice ale bisericii noastre ortodoxe. ăra preoții parochiali sunt îndatorati, după încheierea actului civil, pe toți acei credincioși, între cari nu există pedecă canonică, precum și decă pedeca canonică este dispensată, a-i cununa cu observarea tuturor formelor rituale prescrișe de biserică.

O PILDĂ.

Frate Române! Ție voiu să-ți dau pilda acosta, ca să slujăscă la ai ței și la copiii ței, ca să nu cadă vre-odată în ispită și să nu te bucuri la bunul altuia fără muncă și dreptate.

E o vorbă, care dice, că banul nemuncit de haram vine, de haram se duce, și că numai cel câștigat cu cinste și cu sudore prinde bine la tôte și e cu berechet în casa omului.

Așa, lasă-i să trăncănescă pe ei de și-or spune, că sunt unii, cari nu fac nimic pe lumea asta, și totu-și dorm pe moșle și în tôte în belșug și mulțumire.

Aceia d'ăra cu numele sunt fericiți, măci tôte spoiala care o vești pe ei, ori în casa lor, numai ei știu cu câte remușcări și zile amărate o răsplătesc; câte bolesnițe și câte patimi trimite Dumnezeu pe capetele și în sufletele lor, ca să nu le fiă de-a bună tihna ce și-au făcut prin necinste și hrăpire, belșugul ce și-au câștigat prin și-redicuri și răutate.

Să nu crești, că faitonele în cari se plimbă, palatele în cari locuesc, mesele la care mănâncă, slugile căroră poruncesc, le sunt lor mai de preț și le priesc mai mult, ca ție carul țeu cu boi, ca în ograda ta căsoiul țeu, ca pe prispa ta căonul cu mămăligă, ori ca în adăpostul țeu odraslele tale, care te ajută, și impart cu tine și binele și răul. Să nu socotești, că bogățiile lor le fericesc zilele, mai mult ca îndestularea ta, traiul țeu, câtă vreme ei o au, ori au moștenit-o fără trudă, și tu ai muncit de-ai agonisit-o.

De aceea, nici odată nu nizui de cât la aceea, ce-ți este dat ție să capeți prin muncă, și ca să vești, că așa este, ascultă ici povestea ce-ți voiu spune, și trage folos din pilda ei.

Era ci-că odată într-o țără, căreia îi dice a Englesului, adică Englitera, un om bogat, care avea o fabrică mare, afară din oraș.

În fabrica lui lucrau sute de muncitori, și se hrăneau ei și nevestele și copiii lor, de diceau în tôte zilele stăpânului „bog-da-proste“, și lui Dumnezeu „slavă fiă“,

că nu se culcau nici odată cu frică de ziua de mâine.

Vești, că fabricantul ăsta, cu tôte că era bogat, d'ăra muncea de-o potrivă cu ei, din dorți până în nopte; și, de unde-i eșea lui, le dedea și lor, și așa el cu capul, ei cu brațele se ajutau între ei și luptau: el pentru ei, ei pentru el.

Cărteau unii, că stăpânul să prea îmbogătesce, și d'ensii tot s'erați rămăneau, d'ăra nu aveau dreptate, căci fabricantul nu era ca alții, care-și munceau lucrătorii, ca pe vite, ci îi iubea și îi îngrijea ca pe frații ori copiii lui, și le făcea bine, ori de câte-ori li-se cădea și-i sta prin putință.

Cu tôte astea, unii flăcăiandru, lacom de parale și nedându-și s'ema cu câtă bătaie de cap chivernisea și ținea ceea ce avea, îi veni în cap să-l prade într-o zi, adică să-și facă și el avuția fără muncă, după cum credea, că o făcuse stăpânul s'eu din sudorea muncii lor.

Așa într-o s'ără pe când stăpânul venea din oraș la fabrică cu un pungoiu plin de bani, ca să plătescă lefurile la lu-

crătorii, îi eși în cale un hoț și-l oprî tocmai unde îi părî locul mai dosnic.

Îi puse mâna în piept și-i sili să-i dea punga cu bani.

Bătrânul, căci era bătrân fabricantul, nu se spăimântă și stătu de vorbă cu el, zicându-i:

—Mă băete, să-ți dau punga cu bani!.. Iacă ție-o dau, că n'am încotro... M'ai prins la largul țeu... Nu mai stai puțin să-ți mai spun și eu ceva?

Hoțul se îndură să-i dea ascultare.

— Bani ăștia pe cari tu vrei să mi-i dai, nu sunt ai mei; sunt ai lucrătorilor, care au muncit, s'erații, tôte săptămâna, și decă astă-s'ără nu voiu avea cu ce să le plătesc, — căci de și tu mă crești bogat, Dumnezeu știe cum i-am strins la un loc, — mâine bieții omeni și ei și copiii lor nu vor avea ce să mănânce. Vești d'ăra tu nu ceri averea mea, ci iei pâinea s'era-cilor de la gură. D'ăra, fiind-că tu nu poți să-ți faci așa socotelă, iată, n'aiți punga, d'ăra omorâ-mă și pe mine, că mai mort aș fi eu, vedând atâtea suflete suferind de fôme.

5. După introducerea căsătoriei civile pot obveni casuri, în care părțile, care vor voi a păși la căsătorie, vor fi admise la împlinirea actului civil și vor pute produce adeverință despre îndeplinirea acelu act, totuși existând între acele părți pedecă canonică nedispensabilă, nu vor pute fi admise la cununie după prescripțiile canonice ale bisericii noastre ortodoxe, precum sunt:

a) un individ aparținând bisericii noastre ortodoxe nu poate fi admis la căsătorie bisericească cu alt individ, care nu aparține uneia din bisericile creștine recunoscute;

b) un individ, carele a fost căsătorit după prescripțiile canonice ale bisericii noastre nu poate fi admis la altă căsătorie bisericească, până când nu va dovedi cu sentință definitivă dela torurile matrimoniale bisericesci, că căsătoria bisericească de mai înainte este desfăcută finalmente prin forurile competente bisericesci, și că densus prin sentință este admis la altă căsătorie bisericească validă.

6. Preoții parochiali peste tot la săvârșirea căsătoriei bisericesci, pe lângă observarea strictă a dispozițiilor din legea civilă sunt îndatorăți întru toate a se conforma prescripțiilor canonice ale bisericii noastre ortodoxe.

7. Deși statul prin art. de lege XXXI din 1894 administrațiunea justiției matrimoniale cu începere dela 1 Oct. st. n. a. c. o a pus în competența județelor civile, totuși biserica noastră și față de acesta lege civilă rezervându-și dreptul de competență judecătorească în afacerile matrimoniale, relativ la căsătoria bisericească; — forurile matrimoniale bisericesci rămân în funcțiune și cu observarea formelor legale vor avea și în viitor a delibera cauzele matrimoniale bisericesci după legile canonice ale bisericii. Eară în special:

a) Forurile matrimoniale bisericesci vor avea a nisui, ca cauzele divorțiale, cari sunt în curs, până la 1 Oct. st. n. a. c. să fie terminate cu sentință definitivă. Eară după 1 Oct. st. n. a. c. în colo procesele matrimoniale neterminate (nefinalizate) vor fi a se transpune la forul competent civil, având forurile matrimoniale ale bisericii noastre a reveni la acele numai după ce vor fi deliberate definitiv prin forurile civile, spre a delibera asupra căsătoriei bisericesci.

b) În casurile de divorțiu părțile aparținătoare bisericii noastre în viitoriu după terminarea procesului civil vor avea a-și prezenta estrasul de cununie despre căsătoria bisericească împreună cu sentința defini-

tivă a forurilor civile la scaunul protopopesc competent ca for de prima instanță, și a cere deslegarea matrimonialului bisericesc și prin forurile matrimoniale competente ale bisericii.

c) După insinuarea părților litigante protopresbiterul, ca președintele scaunului, va avea a defige termenul de pertractare, a cita părțile, și între acele încercând împăciuire, a ținea pertractare cu respectivele părți, eventual și cu una decă cealaltă nu s'ar fi prezentat, după procedura sumarie, a erua și constata basa canonică, pe care se cere despărțirea, și apoi încheiând pertractarea după ascultarea defensorului matrimonial, a supune cauza scaunului protopopesc pentru deliberarea în prima instanță.

d) Sentința scaunului protopopesc după publicarea împreună cu toate actele și și fără apelata părților din oficiu va fi a-se subșterne consistoriului concernent eparchial pentru suprarevișione în a doua instanță, ér sentința consistorială, decă părțile n'au apelat, devine definitivă.

(Va urma.)

Inaugurarea podului peste Dunăre.

Privitor la festivitățile ce se vor arangia din incidentul inaugurării podului peste Dunăre dela Cernavoda „Timpul“ publică următorul program:

Din Bucuresci vor porni în ziua de 14 Septembrie trei trenuri de plăcere, cu prețuri forte reduse. Din Constanța și Călărași vor pleca de-asemena câte două trenuri de plăcere în spre pod, din cari câte unul cu totul grătit pentru țeranii cari vor voi să ia parte la masa publică de lângă pod, și câte un tren de plăcere cu o reducere de 75% din prețul obișnuit al trenului de persoane.

Trenurile de plăcere nu vor trece peste pod la ducere, ci numai la întoarcere.

Sosirea MM. LL.

Majestățile Lor Regele și Regina, Altețelor Lor Regale prințul Ferdinand și principesa Maria, A. S. R. prințul Leopold de Hohenzollern-Sigmaringen și celelalte personajei princiare, apoi directorul general și sub-directorul căilor ferate, d. inginer A. Saligny, d-nii miniștri români și străini cu dómnele și toți invitații vor pleca din Bucuresci cu un tren special, care va sosi pe malul stâng al Dunărei, la viaductul, care formeză puntea de trecere în podul peste Dunăre propriu đis esact la orele 12.

Sosind aci, MM. LL., principii și toți invitații se vor cobori din vagóne și vor trece pe jos, pe marginea dreaptă rezervată pentru pietoni, întregul pod, se vor opri aprópe de extremitatea de pe lângă malul Dobrogei, și Majestatea Sa Regela va bate ultimul nit, un nit de argint, care odată

cu lovitură de fixare, va primi, printr'un mecanism special, o presiune indicând anul 1895 și marca regală.

După acésta, Regele și toți miniștri trec ultimele părți ale podului și se cobóră pe malul drept al Dunărei, în locul rezervat pentru invitați.

Acest spațiu de teren, îngrădit special pentru scopul acesta, va cuprinde următoarele construcțiuni: la dreapta, pavilionul de unde MM. LL., familia regală și principii străini vor asista la serviciul divin; ceva mai sus de pavilionul regal, pavilionul special al inginerilor, cari au luat parte la lucrările podului; la stânga podului, pavilionul pentru cler; mai sus de pavilionul acesta se construesce un corp de apartamente, din cari patru rezervate pentru familia regală, apoi o sală de recepțiune, în care va avea loc banchetul regal.

După ce familia regală, clerul și invitații vor fi ocupat locurile rezervate, I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, incungiurat de inaltul cler, va oficia sfințirea podului peste Dunăre.

Apoi d. C. Olănescu, ministrul lucrărilor publice va da citire documentului comemorativ, care se va zidi în unul din picóarele podului.

Din locurile rezervate MM. LL. și invitații vor privi trecerea primelor trenuri pe pod: va trece întâiu un tren compus numai din 15 locomotive apoi un tren de persoane, în greutatea obișnuită; acesta din urmă va parcurge podul cu o iuțelă de 100 kilom. pe óra.

Familia regală se retrage apoi în apartamentele ei și în timpul acestui mic repaus, invitații se adună în sala de recepțiune. La óra 1¼ MM. LL. și AA. LL. RR. își fac apariția în sala de recepțiune și după ce se fac presintările obișnuite, începe banchetul.

Banchetul va dura esact 30 de minute, dela óra 1½ până la 2 p. m.

Pentru a pute vedea bine podul din toate părțile, MM. LL., principii, miniștrii și invitații se cobóră la debarcader, unde așteptă două șalupe ale marinei noastre, se urcă în vapoarele acestea și fac o preumblare pe Dunăre în toate părțile care inconjóră podul.

În timpul banchetului și preumblării pe Dunăre, poporul va fi invitat să ia parte la mesele populare.

Pe partea dreaptă a malului Dobrogei se vor frige în plin aer — haiducesce — 100 de berbeci și 50 de viței, cari împreună cu 800 vedre de vin vor fi puse la dispoziția publicului. Vor fi 100 de mese pentru câte 50 de ómeni, așa că 5000 de ómeni vor pute fi ospătați la mesele populare.

După terminarea preumblării pe Dunăre — pe la órele 4 p. m. — MM. și AA. LL. RR. se vor urca din nou pe malul Dobrogei, în stânga podului, unde vor aștepta șese trăsuri regale spre a-i conduce la gară.

La órele 4¾ trenul regal va pleca la Constanța unde va sosi la óra 6.

Aci familia regală va trece dela direct la catedrală, unde se va celebra Te-Deum și apoi va descinde la Palatul Carol, unde s'au rezervat apartamente speciale.

În sala cea mare de festivități va avea loc prezentarea persónelor oficiale notabile din Constanța, apoi masa la care va lua parte o a treia parte din persoanele notate pe lista invitațiilor la masă. Celelalte două treimi de invitați vor lua parte la dejunul și dineul din ziua de 14 Septembrie.

MM. LL. și AA. LL. RR. vor rămâne la Constanța până în dimineața de 16 Sept.

În serile de de 14 și 15 vor fi miniațiuni la Constanța în oraș și la mare.

Afară de corăbiile române, care coréză în portul Constanta: Elisabeta, cea, Meteor, Medea, Constanța și Mangalia vor mai sosi mai multe vapoare străine între care Cokatrice și Duk of Cornwall de sub pavilion engles, Pelowo și Sumatra de sub pavilion italian, apoi două corăbiile ale Lloydului austriac și altele.

În séra de 15 Septembrie toate corăbiile vor trage în largul mării în dreapta bulevardului din Constanța și vor ilumina cerul.

Se fac în Constanța pregătiri generale pentru primirea Majestăților Lor. Cursul de triumf se vor ridica la gară, piața Ovidiu, la intrarea pe bulevard și la intrarea în port. Edificiile autorităților și ale particularilor vor fi decorate.

La gările cele nouă în Fetescei și la podul Dunărei, trebuie să se mai pue acord și să se facă tencuiala pereților teriorii.

Gara Saligny, prima stație pe malul Dobrogei, este complet terminată și se lágă acum cu pavilionul rezervat pentru apartamentele familiei regale și a banchetului.

Pavilónele sunt de asemenea aproape complet terminate, rămânând să se facă decorațiunile esterióre și interióre. Pe Sâmbătă lucrările acestea vor fi sfârșite. Lună va începe aședarea gardului, care înconjura întregul loc rezervat pentru vilóne și invitați.

Pe marele pod au rămas să se aședă vreo 30—40 metri de fierărie.

Pe porticul de pe malul stâng au aședat dílele trecute decorațiunile superioare de piétră — vaporul cu piétră pentru podul acesta nu a sosit decât Marția trecut în localitate — și se aplicau literile de rite: „Podul Regele Carol.“

Porticul de pe malul drept este complet terminat.

În gările dintre Bucuresci și Constanța au sosit deja bradul, stegulețele și celelalte decorațiuni. Lună va începe imediat dobirea gărilor.

Numărul definitiv al invitațiilor distribuite este de 350.

Invitațiunile sunt toate personale și transmissibile.

Dintre dómne nu au fost invitate decât soțiile miniștrilor, ale plenipotențiarilor străini și a d-lor Duca și Miclescu, directorul și sub-directorul căilor ferate.

Séptemána viitoare fiă-care invitată primi un program aménunțit al serbărilor, cu o schiță a locului rezervat pentru festivități și un șir de instrucțiuni necesare pentru itinerariu, pentru locul ce va ocupa în tot timpul dílei de 14 Septembrie, cum și pentru locul, pe care va sta la masa regală în acea dí.

AVIS LITERAR. Subscrișul amănunțit a anunța, că în editura mea va apărea scurt timp manualul Carte de citire pentru clasa a V-a gimnasială și pentru clasele școlei medii, de A. Vicin, profesor gimnasial în Blașiu, ediț. II. 8º garmond 17-18 cóle, scrisă cu ortografia cea mai nouă a Academiei române (fără „u final“). Prețul broșurei 1 fi. 30 cr. Numita „Carte de citire“ a fost aprobată ca manuscris netipografic de partea ministerului r. de culte și instrucțiune publică și până în presinte este în gura gurilor manual special pentru clasa a V-

La vorbele lui, hoțul se înduioșă și i-se tăia graiul și i-se muiă réutatea.

Atunci, vedând bătrânul, că tâlharul începe a-se căi, se uită cu luare aminte la el și-i díse:

— Ascultă-mé, flăcăule, véd eu că ai inimă în tine și că nu esci hoț de meseria. Cine scie ce nevoe te-a îndemnat la o faptă așa de rea! Decă cu adevérat te căesc și nu mai vrei să iai banii ăștia, apoi țî-se cade o răsplată; și fiind-că eu vréu să te scap de rétăcirea în care ai fost cădút, și să-ți dau o pildă care să slujescă și altora, am sé te fac să câștigî înzecit de cât ai vrut să-mi furî. Vîno sé muncești în tura cu mine și ai sé mé bine-cuvintezî într'o dí.

Ténérul se temú la început, ca nu cum-va sé-i încuindă vre-o cursă; dér fabricantul îl încredința, că nu-i va face nimic, și numai așa se învoi sé mérgă cu el.

Pe drum îl întrebă:

— Ști carte?

— Știu!...

— Norocul têu! Numai minte sé-ți dea Dumneđeu.

Și așa ajunseră la fabrică.

Din séra aceea chiar îi orându, ce avea sé facé pentru a doua dí.

Il luă decî pe lângă el, și în restimp de-o lună, fiind-că băiatu era deștept, îl făcú grămătic; la anu, îl făcú mai mare peste toți din fabrică; după doi ani, îl puse tovarăș; ér după ce vedú și vedú, îi dete pe fiă-sa de nevastă.

Tótă cinstea și dragostea o dobéndi prin muncă și ascultare, ceia-ce mângăia mult inima bătrânului, că prin povețele lui putuse sé facé dintr'un om cu apucături rele, un ginere așa de ispravă.

Ténérul se căi până la mórte, dér a rămas ca o pildă tuturor căți cunosceau întemplantarea lui.

Decă el s'ar fi bucurat la punga cu bani, ar fi cheltuit-o repede, și cine scie

cum s'ar fi deprins cu năravul hoției și ar fi ajuns în fundul pușcării, în vreme ce așa, dedându-se cu munca, munci tótă viéta, și din agonisita lui trăi cinstit și mulțumit.

Écă de ce frate Române, orî cât te-ar ispití avutul altuia, decă e chip sé-l dobândesci și tu cu muncă și ómenia, năzuesce cu bună dreptate la el, căci bucuros e tot omul sé tráescă bine; dér decă e vorba sé-l iei cu hapca, orî sé-l furî la drumul mare, mai bine rămâi sérac și curat, căci mai ușor îți va fi sufletul și mai dragă locuința ta, ca álui ce mėsóră galbenii cu banița și stă tolánit în palaturí d'aurite.

Povestescé și tu pilda asta, álór, de n'au sciut-o până la tine.

(„Gazeta Țéranilor“.)

masială, întocmit însă așa, cât se poate de cu succes și în alte școli medii — preparandii (școli normale) — unde se pune curs de stil și compoziții. Ea are bogat material de lectură și pentru tinerii, dăr mai ales pentru societățile de cultură ale tinerimii, chiar și pentru bibliotecile populare. De aceea mi-am luat libertate a atrage asupra-i atențiunea Ono-rii inteligențe române și a cere sprijinul coratorilor Direcțiunii școlare. Sibiu, 15 Septembrie 1895. Cu distincă stimă W. Hoff, librar editor.

Producțiuni și petreceri.

Tinerii sociali români din Orăștie în-țeleg să reprezintă teatrală împreună, de-și se va ține Sâmbătă în 16 (28) Septembrie 1895, în sala dela „Leul de Aur”. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei reuniuni meseriași în Orăștie. Intrarea: Locul I. 50 cr., Locul II. 30 cr., Parterre 40 cr., Galerie 20 cr. Bilete de intrare se capătă la 26—28 Septembrie n. la D-nii S. Cor-șii și Fiu, în seara la casa. Suprasolvi-riile vor fi cuita pe calea publicității.

Programa: 1) „Otrava”, anecdotă po-pută de Th. Speranță, declamată de D-l I. Antonie; 2) „Uite popa... nu e popa”, cântec într-un act de D. R. Rosetti, repre-șentat prin: d-l George Dregicui, d-șora Ana Ehardt, d-șora Leontina Deneș și d-l I. Antonie. 3) „Un leu și un slot”, comedie într-un act de D. R. Rosetti, repre-șentat prin d-nii: Ioan M. Corvin, Petru Matean, Ioan Tomuță, Ioan Florea și Al-ștele: Ana Rozor, Lucreția Iancovici, Al-ște Lupan. 4) Jocurile istorice „Bătuta”, „Calușul” se vor juca de 9 tineri în teatrul național. După producțiune joc.

MULTE ȘI DE TOATE.

Diligința albinei.

Este lucru cunoscut, că albinele sunt foarte diligente și că ostensesc dela răsăritul soarelui și până la apus — cu deosebire în timpul de frumos — a aduna mierea din flori.

Cu cât stupul este mai puternic, în-țeleg să lucreze cu atâta și puterea de lucru ce o are, cu atât este mai mare. Un cultivator de stup din Germania arătă mai dila-țate trecute în revista germană, ca primul roi așezut în locul stupului-mumă, a lucrat uitor de mult.

El spune, că a scos din soiul sus nu-țat la 16 Iunie 15 chilogrami de miere; la 7 Iulie, 25, la 23 Iulie 23; la 28 Iulie 25 și la 5 August 26 chilogrami de miere. La 12 și la 18 August a mai luat încă la-țate 63 chilog. de miere. La o altă a scos primul nemiț dintr-un singur roi așa-dără 18 chilogrami de miere. O dovadă mai bună ca acesta despre puterea de lucru albinelor, și tot-odată despre reutabili-tatea stupilor, nu ni-se poate da. Firesce, și supranumit nemiț a luat atâta miere manipulând roiul în coșnițe mobile și nu de acelea în de carii cultivă poporul nostru stupi, și când voesce să scotă ceva miere, îi omără.

Aventurile unei Venețiane în Japonia.

Deoat-va timp trăia în Veneția profesora de limba japoneză Ogata, născută la Osaka, care este unul din cele cinci mari orașe ale imperiului, care a bătut așa de departe pe Chinezi.

În timpul orelor de repaus, acest profesor avu nenorocirea să cadă în mrejele unei fete foarte depravate. Ca fruct al amorului lor s'a născut o fetiță, care reamintea prin fața ei grațiile mamei și caracteristicile cele mai amănunțite ale raselor galbene.

Lovit de-o cruntă boală, și voind să-și lase un nume copilei sale, s'ermanul Ogata se resemnă, când fu la marginea grăpei, să îmbrățișeze creștinismul și să se însore cu femeia, care-l făcuse tată. În cimitirul venețian un frumos monument reamintesce numele lui Ogata.

La un scurt interval după el a murit

și nevasta sa, astfel, că nevinovata Eugenia — așa botezaseră copila — rămăsese singură. Mai multe familii o hrăneau de milă; și mica Japoneză creștea pe strădi espusă sôrelui și plôei, dăr se făcea din zi în zi mai frumoasă.

Acum șese ani trecând prier Veneția ambasadorul Japoniei la Berlin, află de roman și se interesă de sôrtea nenorocitei fete. Se întâmplase să fiă ca atașat pe lângă acest ambasador un anume Ogata, văr al defunctului.

După-oe a depus o sumă apra a ajuta pe copilă, ambasadorul plecă; și puține zile după aceea sosi la Veneția ordinul, ca Eugenia să fiă trimisă la Berlin. Astfel Eugenia făcu singură călătoria până la Sprea, și de aci până la Japonia ducându-se în tovarășie cu diplomatul văr.

Sosind la Osaka, fata, care avea atunci 8 sau 9 ani, fu primită foarte călduros de părinții și rudele defunctului. Familia lui Ogata însă nu se putea de loc înțelege cu fiica lor, căci ea nu știa nici o vorbă japoneză.

Cum însă numele Eugeniei contrasta prea mult cu tradițiile și obiceiurile țerei, copilei i-se schimbă numele în Toio și aș d-ra Toio Ogata face să suspine toți tinerii japonezi.

Intr'adevăr, acum o lună sosi la Veneția una din scrisorile, în cari fata 'și istorisese viața ei. Greutatea cea mai mare ce încercă, scrie d-ra Ogata, este de a învăța limba japoneză. Decât-va timp ea frecventază o școală și cu totă silința ei nu reușese de loc să 'și schimbe dialectul venețian. Apoi ea e nemângăiată, că nu mai poate să cutureere strădiile în libertate.

Copila, care acum e o fată foarte frumoasă, laudă frumșele orașului Osaka, dăr imaginația ei sbôră pe țermii mării Adriatice.

Lotăria de clasă ungară. Cu acesta voim a da o explicație on. cetitorii asupra felului și întocmirii loteriei de clasă ungară. Sub numirea de clasă se înțelege în general sortirea sau tragerea numerilor. O loterie de clasă are mai multe sortiri și prin urmare tot atâtea puneri. Prețul unui los întreg la loteria ungară concesionată de stat este pentru fia-care clasă de 40 corone sau fi. 20. — Pentru această sumă se capetă un los complet pentru tragerea clasei prime; și prin urmare șansa de câștig asupra celor 10,000 câștiguri de bani, ce se vor trage din 100,000 losuri. Câștigurile se sue dela 80 corone până la 80,000 corone. Se poate dăr câștiga cu 20 fi. sau 40 corone suma dela 80 până 80,000 corone. E de observat îndeeobi, că câștigurile se plătesc întregi fără nici un scădemēt. După tragerea clasei prime posesorii celor 90,000 losuri ne-trase sunt îndreptățiți a cere un los pentru clasa a II-a provēdūt cu același număr decă vor plăti prețul pentru tragerea (clasa) a II-a de 20 fi. sau 40 corone și vor da înderēt losul netras de clasa I. La sortirea clasei II, care sa va face deja în 6—14 Decembrie a. c. se vor trage 21,499 câștiguri și un premiu. Câștigurile sunt dela 100 corone până la 400,000 corone. Amintim 49 câștiguri principale și anume; 1 a 400,000; 1 a 200,000; 1 a 100,000; 1 a 50,000; 2 a 20,000; 4 a 10,000; 10 a 8000; 27 a 6000 corone. Premiul amintit de 600,000 corone îl câștigă posesorul losului, care se va trage cel din urmă dintre câștigurile principale. Decă dără ea ultim câștig principal va eși câștigul de 400,000 corone, atunci norocosul posesor câștigă și premiul de 600,000 corone și i-se numără predând losul, enorma sumă de un milion corone fără nici un scădemēt. Decă însă câștigul principal din urmă este numai de 6000 corone, atunci cel mai mare câștig în cazul acesta va fi de 600,000 premiu și 6000 corone, o sumă încă destul de frumoasă. Deore-oe la tragerea clasei întâiu ce se face deja în 16 până 19 Octomvre, se vor trage de ce mii de câștiguri și la cumpărarea unui los de clasa II trebuie să se plătescă înoă odată prețul pentru clasa întâiu, se recomandă pentru fia cine de-a participa și la clasa primă, care are atâtea câștiguri și șanse; atară de losurile întregi de fi. 40 se dau și 1/10 parte din losuri a fi. 2, 1/20 parte din losuri a fi. 1 pentru clasa primă.

Țergulul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 17 Sept. de 26,206 capete, la 18 Sept. au intrat — capete și au eșit 126, rămă-

nând la 19 Sept. un număr de 26,080 capete.

Se notetă marfa: ungrurescă veche. grea dela — or. până la — or. marfă ungrurescă tineră grea dela 52.— or. până la 55.— or., de mijloc dela 52.— or. până la 52.1/2 or. ușoră dela 52.— or. până la 52.1/2 or.

Marfă țărănescă grea dela — or. până la — or. de mijloc dela — or. până la — or. ușoră dela — or. până la — or.

Marfă sêrbescă, grea dela 52.— or. până la 53.— or. Transito, mijlociă grea dela 52.— or. până la 52.1/2 or. transito ușoră dela 52.— or. până la 52.1/2 or.

Căendarul sêptemânei.

SEPTEMBRE are 30 zile. RĂPSCIUNE.

Dilele	Căend. Iul. v.	Căend. Gregor.
Dum.	10 M. Minodora	22 Toma Linus
Luni	11 C. Prof. Teodora	23 Tecla
Marti	12 S. m. Auton.	24 Gelert
Mer.	13 Cornelii Sut.	25 Cleopa
Joi.	14 † Înălț. Sf. Crucii	26 Ciprian
Vin.	15 S. Nechita	27 Cosma și Dăm
Sâm.	16 S. m. Eutina	28 Venceslau

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 17 Sept. n. 1895.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
		dela	până
Grân Bănățenesc	80	6.30	6.45
Grân dela Tisa	80	6.35	6.50
Grân de Pesta	80	6.30	6.45
Grân de Alba-regala	80	6.30	6.45
Grân de Bácska	80	6.40	6.55
Grân ung. de nord	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70—72	5.55	5.6
		60—62	5.15	5.40
		62.64	5.60	6.30
Orz	de vinars	64.66	6.90	8.—
		39.41	5.85	6.10
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altu soi	75	—	—
Cucuruz	"	—	—	—
Hirișcă	"	—	—	—

Produs/div.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luternă ungur.	40.—	45.—
	francesă	—	—
Oleu de rap.	roșiă	42.—	51.—
	rafinat duplu	—	—
Oleu de in	dela Pesta	58.50	59.50
	Uns. de porc	—	—
Slănină	dela țără	51.—	52.—
	svântată	55.—	56.—
Său	din Bosnia în buți	14.75	15.25
	din Serbia în saci	14.25	14.50
Lictar	slavon nou	18.50	18.75
	bănățenesc	—	—
Nuci	din Ungaria	—	—
	unguresc	—	—
Gogoși	sêrbesci	—	—
	brută	—	—
Miere	galbină strecurată	—	—
	de Rosenau	—	—
Ceară	brut	—	—
	Drojintă de spirt	—	—

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 20 Septemvre st. n. 1895

Măsură sau greutatea	Calitatea.	Valuta a triană.	
		fl.	or.
1 H. L.	Grâu { cel mai frumos	5	20
		{ mijlociu . . .	4
"	Grâu { mai slab . . .	4	60
		{ mestecat . . .	3
"	Săcară { frumôsă	3	50
		{ mijlociă . . .	3
"	Orz { frumos	3	30
		{ mijlociu . . .	3
"	Ovês { frumos	3	—
		{ mijlociu . . .	—
"	Cucuruz	4	80
		Mălaiu	4
"	Mazere	5	—
		Linte	7
"	Fasole	4	30
		Sēmētă de in . . .	90
"	Sēmētă de cânepă	4	50
		Cartofi	—
"	Măzêriche	—	—
		Carnea de vită . . .	—
1 kilă	Carnea de porc . . .	—	52
		Carnea de berbec . .	—
"	Său de vită prospēt	23	—
		Său de vită topit	33

Bursa de Bucureșc

din 17 Sept. n. 1895.

Valori	Do. bândă.	Scad. cup.	Cu bani gata
Rentă română perpetuă 1875	5 1/2	Apr.-Oct	108 1/2
Rentă amortisabilă	5 1/2	" "	100 1/2
" (Impr. 1892 . . . . .)	5 1/2	Ian.-Iul.	99
" " din 1898	5 1/2	" "	99
" " 1894 int. 6 mil.	5 1/2	Apr.-Oct.	96 1/2
" " (Impr. de 32 1/2 mil. . . . .)	4 1/2	Ian.-Iulie	88 3/4
" " (Impr. de 50 mil. . . . .)	4 1/2	" "	88 3/4
" " (Imp. de 274 m. 1890 . . . . .)	4 1/2	" "	89 1/4
" " (Imp. de 45 m. 1891 . . . . .)	4 1/2	" "	88 3/4
" " (Im. de 120 iul. 1894 . . . . .)	4 1/2	" "	83 3/4
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6 1/2	Mai.-Nov.	102 3/4
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	233.—
Oblig. comunei Bucureșc 1888	5 1/2	Ian.-Iul.	98.—
" " " " " " " " " "	5 1/2	Mai.-Nov.	—
" " " " " " " " " "	5 1/2	Ian.-Dec.	—
" " " " " " " " " "	5 1/2	Mai.-Nov.	98 1/2
Scrisuri fonciare rurale	5 1/2	Ian.-Iulie	98 7/8
" " " " " " " " " "	5 1/2	" "	101 3/4
" " " " " " " " " "	5 1/2	" "	91 1/4
" " " " " " " " " "	5 1/2	" "	81 1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6 1/2	" "	—
v. N.			
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1575.
Banca agricolă	500	150 v.	232.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	413.—
Naționala de asig. ult. div. 48 lei	200	" "	423.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 90	250	" "	335.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	176.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. — 100	" "	" "	—
"Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	" "	100.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " " " " 2 em. u. d. 0	100	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 1/2	1000	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	200	" "	—
20 tranșei aur			2008

S C O M P T U R I :

Banca naț. a Rom.	5 1/2	Paris	2 1/2
Avansuri pe efecte	6 1/2	Petersburg	4 1/2
Casa de Depunerii	7 1/2	Berlin	3 1/2
Londra	2 1/2	Belgia	3 1/2
Viena	4 1/2	Elveția	3 1/2

Cursul losurilor private

din 18 Sept. 1895

	cump.	vînd.
Basilica	7.90	8.20
Credit	203.—	203.50
Clary 40 fl. m. c.	—	59.—
Navig. pe Dunăre	140.—	146.—
Insbruck	28.—	—
Krakau	27.—	28.—
Laibach	22.50	23.50
Buda	57.—	58.—
Palfy	61.50	62.20
Crucea roșie austr.	17.50	18.—
dto ungr.	11.—	11.80
dto ital.	13.25	13.—
Rudolf	23.50	24.50
Salm	70.50	71.—
Salzburg	27.—	27.50
St. Genois	71.50	72.50
Stanislaw	42.75	46.—
Triestine 4 1/2 100 m. c.	150.—	—
dto 4 1/2 50	72.—	76.—
Waldstein	53.—	56.—
sêrbesc 3 1/2	37.50	37.60
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ungr. 4 1/2	128.—	129.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Septemvre 1895.

Rentă ung. de aur 4 1/2	121.95
Rentă de corone ung. 4 1/2	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2 1/2	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2 1/2	102.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.30
Bonuri rurale ungare 4 1/2	97.80
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	148.—
Rentă de hârtie austr.	100.65
Rentă de argint austr.	101.05
Rentă de aur austr.	121.75
Losuri din 1860	153.25
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1063.—
Acții de ale Băncei ung. de credit.	488.75
Acții de ale Băncei austr. de credit.	403.20
Napoleonori.	9.55 1/2
Mărci imperiale germane	58.90
London vista	120.30
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4 1/2	101.—
Note italiene.	45.35

De vândare

800 caré de fén forte
bun și neploaț, pentru 3000
—3500 de oi, împreună cu
pășune de toamnă și
primăveră.

Doritorii sunt invitați a se pune
în înțelegere cu subscrisul cel mult
până în 15 Octomvre st n. a. c.

Ludovic Simon,
proprietar în Sângeorgiu,
(p. u. Urdi Szt-Péter,
comitatul Coșiocnei.)

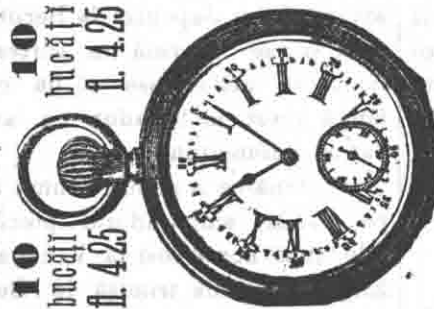
Mere de vândare.

Pe proprietatea deputatului die-
tal Ugron Zoltán Fiatfaiu (Fiátfalva,
stațiune mai mică de tren) se află
de vândare mai multe sute
ferdele de mere neculesc.
Posta ultimă: Székely-Keresztur, sta-
țiune a căii ferate.

1-2

Nu se mai oferă

in viață nici-odată ocazia
ca numai **fl. 4.25 ct.** cumpere
o colecție splendidă de

fl. 4.25
1 ciornică
de busunar Pri-
ma Anker-Re-
montoir umbria
precis, și cu ga-
ranție de 3 ani.
1 lanț imi-
tație d'aur pan-
cer, cu inel de
siguranță și ca-
rabină.
2 inele imi-
tație d'aur cel
mai nou fașon,
și cu similibri-
lant imit. Tur-
chis și rubine.
2 nasturi de
manjele, aur
dublu, gloșate, cu mecanism patentat.
1 ac cu broș pentru dame forte fru-
mos, fașon de Paris.
3 nasturi pentru Chemisette imitat.
d'aur

Tote aceste 10 obiecte practice costă
la elalt numai **fl. 4.25 cr.** Pe de-asupra
o surprindere extra gratis pentru suvenir
la firma mea.
Comarțați inte, până se mai află o-
biecte, că astăle de ocazie nu se mai ivește.
Trimiteri se efectuează ori și la cine
cu rambursă. Cui nu-i convine obiectele
primesce banii îndărăt, așa că pentru cum-
părător este eschisat ori și ce riscico.
Se pote cumpăra dela unica firmă de
ciornice

Alfred Fischer,

Loteria maghiară de clasă concesionată de stat

Sortiri de clasă I.

Tragerea 16—19 Octomv. 1895.

	coróne	coróne
1 câștig	80000 =	80000
1 "	60000 =	60000
1 "	40000 =	40000
1 "	30000 =	30000
1 "	20000 =	20000
1 "	15000 =	15000
1 "	10000 =	10000
2 "	8000 =	16000
8 "	4000 =	32000
10 "	2000 =	20000
13 "	1000 =	13000
100 "	400 =	40000
860 "	200 =	172000
9000 "	80 =	720000
10000 câștiguri	Total	1268000

Prețurile losurilor de clasă I:

$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	losuri.
40,	20,	2	coróne.

Tóte losurile se pot cumpăra din locurile anunciate prin placate.

Budapesta, în August 1895.

Andrássy-ut Nr. 5.

Doritorii de a se ocupa cu vândarea de losuri sunt rugați a se adresa cu cererile cătră noi.

din incidentul esoposițiunei milenare din anul 1896.

Losuri esmise 100,000

cu 31,499 de câștiguri și un premiu.

Câștigurile se plătesc fără de nici o subtragere.
Sortirile se îndeplinesc sub controla statului și pre-
lânga supraveghiarea notarilor reg. publici.

Câștigul cel mai mare, pentru cel mai favorabil cas:

1.000,000

CORÓNE.

Losurile cumpărate după tragerea de I. clasă, sunt de a
se plăti cu prețul clasei I.

Prețurile losurilor complete (valabile pentru amândouă clasele):

$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	losuri complete.
80,	8,	4	coróne.

Sortiri de clasă II.

Tragerea 6—14 Decemv. 1895.

	coróne	coróne
1 premiu	60000 =	60000
1 "	40000 =	40000
1 "	20000 =	20000
1 "	10000 =	10000
1 "	5000 =	5000
2 "	2000 =	4000
2 "	1500 =	3000
4 "	1000 =	4000
10 "	800 =	8000
27 "	600 =	16200
100 "	200 =	20000
200 "	100 =	20000
1150 "	200 =	23000
2000 "	100 =	200000
21499 câștiguri și premii		433200

Primele losuri maghiare de clasă concesionate de stat

Din incidentul esoposiției milenului din Budapesta, 100,000 losuri,

31,499 împărțite în două clase, cu câștiguri și un premiu.

5 milioane 600,000 coróne suma totală

se plătesc în bani gata, fără nici un scădemēt. — Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos este de

Un milion coróne.

Prima tragere în Budapesta dela 16 până în 19 Octomvre 1895.

Prin urmare recomand și trimet cu rambursă:

losuri originale pentru classa I-a $\frac{1}{4}$ 40, $\frac{1}{10}$ 20, $\frac{1}{20}$ 8, 4, 2 coróne.

losuri originale complete, cari sunt valabile pentru amândouă tragerile $\frac{1}{4}$ 80, $\frac{1}{10}$ 40, $\frac{1}{20}$ 16, 8, 4 coróne.

Losuri complete, cari ies cu câștig în classa primă, pe lângă câștig se rebonifează și depunerea anticipativă referitoare la classa a doua.

Comandele se fac prin mandat postal rugând a nota adresa esact.

HEINTZE KÁROLY, vândător principal, Budapesta, Szervita-tér 3.

CHECK CONTO: Cassa de păstrare poștală ung. 3960. — TELEGRAM: Lotto Heintze. — Cumpărătorii din provinciă se trimt
separat pentru porto 10 fileri, pentru epistolă recomandată 20 fileri și pentru fiecare listă de tragere 20 fileri.

Casă de loterii, agenturi și contra vîndătorii se vor înființa pretutindenea.